

REFERAT Klima-, Miljø- og Planudvalget d. 05-04-2022

Mødedato Tirsdag d. 05. april 2022 kl. 14:00

Mødested Fælleden

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsordenen.....	3
Status på udarbejdelse af indsatsplaner og implementering af aftalerne for grundvandsbeskyttelse 2	4
Status for genanvendelse af overskudsjord - særligt støjvolde.....	9
Ladestanderkortlægning og -plan.....	12
Udbud for offentligt tilgængelige ladestandere.....	17
Harmonisering af de åbne kørselsordninger i flextrafik - høring.....	20
Kollektiv trafik i Skanderborg Midtby.....	24
Parkering på Adelgade syd for Vestergade.....	30
Opfølgning på fællesmøde med Skanderborg Cityforening.....	31
Forslag til punkt; Ny jernbane Silkeborg-Aarhus.....	32
Fællesskabspuljen.....	33
Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 – Nørregade, Låsby - forslag til udsendelse i høring.....	35
Kommuneplantillæg 21-09 og Lokalplan 1174 - Levefællesskabet Else Maries Høj i Alken - forslag	37
Prioritering af plansager og opnormering af planområdet.....	40
Klima- og energiregnskab 2020 for kommunen som geografi.....	44
CO2-regnskab for Skanderborg Kommune som virksomhed 2021.....	46
Status på arbejdet med klima og grøn omstilling.....	48
CO2-neutralitet i 2025 for kommunen som virksomhed.....	56
Klima og ressourcer - klimamæssige konsekvenser i dagsordenspunkter.....	59
Budget 2023 - 2026.....	61
Oplæg til udmøntning af landdistriktspolitikken og samarbejde med dialogpartner.....	65
Samarbejdsforum vedr. arkæologisk indsats og klimasikring i Alken Enge.....	68
Kvalificering af handleplan for fastholdelse og rekruttering.....	69
Meddelelser.....	72
Evt.....	73
Underskriftsark; Godkendelse af beslutningsprotokol.....	74

Punkt 63: Godkendelse af dagsordenen

00.01.00-A00-81-21

Beslutning

Sag nr. 68 blev taget af dagsordenen.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog herefter

- at godkende dagsordenen.

Punkt 64: Status på udarbejdelse af indsatsplaner og implementering af aftalerne for grundvandsbeskyttelse 2022

09.08.24-G01-1-22

Resume

Med denne sag orienteres om status på arbejdet med grundvandsbeskyttelse i Skanderborg Kommune.

Sagsfremstilling

Der blev i 2019 bevilget midler til at fremskynde udarbejdelsen af indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. I forbindelse med opstart af projektet og dermed udmøntning af ny lovgivning for udarbejdelse og implementering af indsatsplaner, er der som den første fase lavet et meget stort grundlæggende stykke arbejde for at kunne arbejde med indsatsplaner. Dernæst er der i perioden udarbejdet de første indsatsplaner og den første implementering er godt i gang. Administrationen ønsker hermed at give udvalget en status for projektet for indsatsplaner og høre politikerne om deres tilsagn for den videre proces.

Byrådet har i natur- og miljøpolitikken under overskriften ”Alle har ret til rent drikkevand” vedtaget at arbejde for, at drikkevandsforsyningen skal ske på grundlag af rent grundvand, og at der alle steder i kommunen skal være en tilstrækkelig ren grundvandsressource til at forsyne nuværende og fremtidige generationer.

Kommunerne er via loven forpligtede til at udarbejde indsatsplaner. Hvis vandforsyningerne ikke vil implementere disse gennem indgåelse af frivillige aftaler med lodsejerne, er kommunerne ligeledes forpligtede til at løfte denne opgave. Indsatsplanlægning er langt fra finansieret tilstrækkeligt via DUT midler.

Miljø- og Planudvalget formulerede i 2016 følgende målsætning, som kommunen og vandværkerne efterfølgende har arbejdet efter: ”Skanderborg Kommune vil beskytte sårbare områder inden for de almene vandværkers grundvandsdannende oplande, hvis det kan betale sig at lave en indsats”.

Det har vi gjort:

- vedtaget vandforsyningsplan 2016-2024 for Skanderborg kommune med fokus på forsynings sikkerhed, rent vand til alle og samarbejde mellem vandværkerne,
- vedtaget rammeplan for grundvandsbeskyttelse i Skanderborg kommune, som fastsætter de administrative rammer for grundvandsbeskyttelse i kommunen
- vedtaget de første 2 indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse i Skanderborg kommune – der mangler endnu 6 planer, hvoraf de 3 er sat i gang. Som en del af arbejdet skal den fremtidige forsyningsstruktur afklares med de berørte vandværker
- arbejdet med at få vandværkerne i Skanderborg kommune samlet i ét vandsamarbejde på tværs. Vandværkerne har på baggrund heraf stiftet Foreningen Skanderborg Vandsamarbejde, der har til formål at finansiere erstatninger til lodsejere der fremadrettet ikke må bruge pesticider på deres ejendom. Arbejdet har bl.a. også medført en udvikling i antal af vandforsyninger i kommunen, fra 45 i 2016 til 34 i dag.

Baggrund for bevillingen fra 2019

I 2019 vedtog Folketinget, at kommunerne inden udgangen af 2022 skulle gennemgå alle boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og vurdere behovet for at reducere risikoen for forurening fra erhvervmæssig brug af pesticider.

Skanderborg Kommune har i 2013 risikovurderet alle BNBO'er, men vi gennemfører kun en målrettet beskyttelse mod pesticider, hvis det kan betale sig at lave en indsats (jf. politisk beslutning). Vurderingen af om en indsats kan betale sig, laver vi sammen med vandværkerne i forbindelse med udarbejdelse af indsatsplanerne, når vi ser på den fremtidige forsyningsstruktur.

Indsatsplanerne er således den fremtidssikrede plan, der gør, at vi dels skaber en langtidsholdbar vandforsyningsstruktur, og at vi ikke skal genforhandle aftaler for udvidelser af områderne med lodsejerne løbende igennem årene. Dette ville være tilfældet, hvis vi gennemførte BNBO-aftalen først, for så efterfølgende at vurdere indsatsbehovet i sårbare områder udenfor BNBO. Ved at lave den samlede indsats på én gang får lodsejerne reelt nogle bedre aftaler og det bliver nemmere at få lavet de nødvendige aftaler. Samtidig får Skanderborg kommune en bedre beskyttelse af de fremtidige vandressourcer og en mere hensigtsmæssig forsyningsstruktur.

I 2019 bevilgede Byrådet midler (1,5 årsværk) i perioden 2020-2022 til at fremskynde processen med udarbejdelse af indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse med det formål at implementere Statens BNBO-aftale inden udgangen af 2022.

Chefen for Plan, Teknik og Miljø orienterede udvalget i april 2021 om, at det ikke er muligt at nå i mål med opgaven indenfor tidsrammen. Miljø- og Planudvalget besluttede, at forlængelsen af bevillingen skulle medtages i budgetlægningen for 2022 og overslagsår. Dette skete ved en fejl ikke. Der er derfor behov for en politisk stillingtagen til ressourcefordelingen, og dermed for at kende rammerne for at udarbejde og implementere indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Det har vi arbejdet med de seneste år:

Planlægning

- Forslag til indsatsplan for Gjesingværket er udarbejdet, der er afholdt møde med koordinationsforum og planen forventes politisk behandlet i september 2022.
- Indsatsplan for 3 områder (Virring, Skanderborg og Skanderborg Nord) er under udarbejdelse i tæt samarbejde med vandværkerne i områderne.
- Risikovurdering af 56 BNBO'er er indberettet til Staten og de resterende 5 forventes indberettet inden sommer. Hermed vurderes lovkravene i BNBO-aftalen at være opfyldt, selvom det fortsat ikke er vurderet, om det kan betale sig at gennemføre en indsats.

Implementering

- Der er indgået en samarbejdsaftale med Skanderborg Vandsamarbejde. Vandsamarbejdet vil ikke indgå frivillige pesticidaftaler, og opgaven falder derfor tilbage på kommunen, da der ikke er hjemmel til at pålægge vandforsyningerne opgaven. I de fleste andre kommuner løses opgaven typisk af store vandforsyninger som f.eks. Aarhus Vand, Vandcenter Syd, Aalborg Forsyning.
- Vi har opbygget erfaring omkring de omfangsrige processer, der er nødvendige for at udarbejde og gennemføre indsatsplaner, herunder erstatningsfastsættelse.
- Vi er enige med alle berørte lodsejere ved den ene (ud af to) kildepladser i indsatsplanen for Ry-området. Vi har pr. dags dato indgået en række frivillige aftaler om ingen brug af pesticider og reduktion af kvælstof, og forventer de sidste falder på plads indenfor nærmeste fremtid.
- Vi har tilbudt gratis omlægningstjek (konventionel til økologisk) til ca. 350 landbrugsbedrifter med arealer indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser
- Vi har i fællesskab med landbruget ved SEGES udarbejdet en temaside med en række konkrete løsninger til at beskytte grundvandet på en landbrugsbedrift. Siden er henvendt til berørte lodsejere, men anvendes også af flere aktører på landsplan.

Rammerne for opgaveløsningen

Plan, Teknik og Miljø mangler at udarbejde 6 indsatsplaner. Indsatsplanprocessen er som nævnt sat i gang i 3 områder. Delplan for Gjesingværket forventes at kunne vedtages i vinteren 2022/23, men de øvrige indsatsplaner bliver ikke færdige inden udgangen af 2022.

De primære årsager er følgende:

- Det har ikke været muligt at rekruttere en grundvandsmedarbejder med kompetencer indenfor indsatsplanlægning eller kommunens øvrige grundvandsopgaver til en midlertidig stilling.
- Det blev i stedet besluttet at rekruttere en landinspektør med kompetencer indenfor ejendomsret og frivillige aftaler på ekspropriationslignende vilkår. Den nye medarbejder har arbejdet med at implementere de allerede vedtagne indsatsplaner. En opgave, der er ny for Skanderborg Kommune. Opgaven er ikke finansieret via Staten, og den løftes ikke andre steder i landet ved kommunerne (men ved vandværkerne). Fokus har derfor været at rammesætte opgaven med de involverede parter og eksisterende lovgivning samt forholde sig til den begrænsede retspraksis.
- Der blev ansat en deltidsansat til drikkevandskontrol for herigennem at aflaste kommunes grundvandsmedarbejder, men det har ikke været muligt at fastholde denne medarbejder i en midlertidig deltidsstilling. Kompromiset blev at købe konsulenttydelser til de faste driftsopgaver, for at frigive nogle timer til opgaven med udarbejdelse af indsatsplaner.
- Udarbejdelse af indsatsplaner sker i tæt samarbejde med kommunens vandværker. Vi skal være helt sikre på, at de kildepladser, vi vælger at beskytte, ikke bliver nedlagt. Vandværkerne skal derfor samarbejde med hinanden og med kommunen om at finde den bedste fremtidige forsyningsstruktur. Corona har bremset denne proces, fordi det i lange perioder ikke har været muligt at mødes fysisk. Virtuelle møder er forsøgt, men har ikke resulteret i en løsning.
- Vandværkerne er, bortset fra Skanderborg Vand, drevet af frivillige. Tilsvarende er det frivillige fra vandforsyningerne, som driver Foreningen for Skanderborg Vandsamarbejde. Derfor foregår størstedelen af samarbejdet med vandforsyningerne udenfor kommunens almindelige arbejdstid.
- Udarbejdelse og implementering af indsatsplaner er en lovbunden opgave. Omsætning af lovgivning til forvaltningspraksis og udvikling af nødvendige processer er kompleks og indeholder en del ubekendte, hvorfor det har taget længere tid end forudset. For at undgå fremtidige skred i tidsplaner mv, vil der fremadrettet være et stort ledelsesmæssigt fokus på opgaven.
- Det basale vandforsynings- og grundvandsarbejde til håndtering af almindelige drifts- og myndighedsopgaver varetages af 3 fuldtidsansatte. Der er ikke i den almindelige drift tid til at løfte opgaven med udarbejdelse og implementering af indsatsplaner uden at skubbe nogle driftsopgaver.

Økonomi

Udarbejdelse af indsatsplanerne blev i 2018 estimeret til ½ årsværk i gennemsnit pr. indsatsplan. Den bevilligede midlertidige opnormering forudsatte, at der kunne rekrutteres en kompetent medarbejder til at løse opgaven, hvilket ikke har været muligt til en midlertidig stilling. Der er ikke afsat midler til løbende opdatering af planerne og udarbejdelse af indsatsplaner for nye kildepladser. Vandforsyning er dynamisk, og faktorer som ændrede vandbehov og forurening af grundvand nødvendiggør tilbagevendende stillingtagen til behovet for beskyttelse af grundvandet og hermed behov for udarbejdelse af nye og reviderede eksisterende indsatsplaner. Det vurderes, at det vil kræve en varig bevilling på 1 årsværk at udarbejde og vedligeholde indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Med udarbejdelse af indsatsplaner følger opgaven med at implementere planerne. På baggrund af erfaringerne fra de seneste år vurderer administrationen, at det kræver en varig bevilling på 1 årsværk at implementere indsatsplaner.

De bevilgede midler er anvendt således:

- Det hele bevilligede årsværk er anvendt til udvikling af implementeringsplan og processer samt implementering af første indsatsplan fra maj 2020 til maj 2023
- ½ årsværk anvendt - 17 mdr. deltidsansættelse og resterende midler anvendes til konsulenttimer på driftsopgaver for at frigive timer fra faste medarbejdere til arbejdet med indsatsplaner – fra feb. 2020 og til udgangen af 2022.

Samlet økonomisk oversigt til ovenstående:

Anvendt til dato:

- 2,55 årsværk til implementering af indsatsplaner og opstart af 3 indsatsplaner

Rest budget allokeret til ovenstående:

- 1,2 årsværk – til implementering
- 0,75 årsværk (412.000 kr.) anvendes til konsulent – til færdiggørelse af indsatsplan for Gjesingværket.

Forslag til scenarier for fremadrettet arbejde med indsatsplaner

I nedenstående er der tale om estimater for, hvilke ressourcer der forventes til udarbejdelse og implementering af indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Det skal understreges, at der kan være uforudsete opgaver og udfordringer. Derudover kan der komme justeringer til lovgivningen eller rammerne, som ændrer opgaver og præmisser for eksekvering.

Estimeret tidshorizont for udarbejdelse af de resterende 6 indsatsplaner (ingen revision) vil være mellem $\frac{3}{4}$ til 1 årsværk pr. plan, hvoraf nogle kan køres delvist parallelt – estimat 4-5 årsværk. Implementering af indsatsplaner – estimat pr. indsatsplan omkring 2 årsværk, hvoraf nogle kan køre lidt parallelt – samlet estimat 6-10 årsværk. Hastigheden af udarbejdelse og implementering afhænger af, hvor mange ressourcer, der er til rådighed på samme tid.

Der er her opstillet tre forskellige forslag til scenarier for en mulig ressourcefordeling til opgaven samt konsekvenser for hvert scenarie.

Scenarie 1:

- Ingen fastholdelse af bevillingen – 3 medarbejdere til driftsområdet; Vandforsyning- og grundvand.
- Konsekvens: Indsatsplanlægningen for grundvandsbeskyttelse kan ikke løftes af medarbejderne. De eksisterende indsatsplaner vil blive forsøgt gennemført ved hjælp af rådgiverassistance, men nye lovpligtige indsatsplaner vil ikke blive udarbejdet.

Scenarie 2:

- Der bevilges ét varigt årsværk til opgaven. Det vil sige forlængelse af eksisterende bevilling med en nedgang i $\frac{1}{2}$ årsværk i forhold til eksisterende bevilling.
- Konsekvens: Det vil kun være muligt at køre én proces ad gangen. Det vil sige enten indgåelse af aftaler med lodsejere eller processen med udarbejdelse af indsatsplaner. Derfor vil lodsejere og vandforsyninger skulle vente på udarbejdelse af planerne i længere tid og hermed på, hvad der skal ske for de berørtes ejendom og afklaring på den enkelte kildeplads.

Scenarie 3:

- Der bevilges to varige årsværk til opgaven. Det vil sige forlængelse af eksisterende bevilling, samt tildeling af yderligere $\frac{1}{2}$ årsværk i forhold til eksisterende.
- Konsekvens: Med tildeling af 2 årsværk vil det være muligt at allokere ressourcer nok til både at holde processen omkring indgåelse af aftaler med de berørte lodsejere, samt processen omkring udarbejdelse af planer for grundvandsbeskyttelsen kørende samtidig.

Dialog og høring

Vi har løbende dialog med parterne omkring grundvandsbeskyttelse. Det sker bl.a. gennem det såkaldte koordinationsforum, som er nedsat af Byrådet. Vandforsyningerne er klar til at komme videre med udarbejdelse af indsatsplanerne og sikring af grundvandet. Flere har derfor efterspurgt en øget fremdrift fra kommunens side på dette område. De berørte lodsejere orienteres via de lovpligtige høringer både forud for den offentlige høring, i den offentlige høringsproces, samt i dialogen med aftaleindgåelse.

Sundhed

Rent drikkevand er essentielt for livet, og i Danmark har der været gjort mange tiltag for at sikre, at tilgængeligheden og kvaliteten af drikkevandet er højt. Indsatsplanerne fastlægger, hvor det er nødvendigt at gennemføre en målrettet indsats for at sikre rent drikkevand til forbrugerne i området også i årene frem. Det vil betyde, at borgerne i Skanderborg Kommune ikke skal ud og købe drikkevand eller begynde at rense drikkevandet, med risiko for at drikkevandet ikke engang kan renses tilstrækkeligt.

Den mest indgribende indsats er, at der fremadrettet ikke må bruges pesticider. Andre indsatser er f.eks. tilsyn med virksomheder og borer, påbud om at tilkoble til offentlig kloakledning og at etablere en ny kildeplads

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning
- at der tages stilling til, hvilket scenarie, der skal arbejdes videre med og at de økonomiske konsekvenser heraf oversendes til budgetforhandlingerne for 2023-26.

Beslutning

Slides vist på mødet er vedlagt referatet.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen til efterretning
- at der på kort sigt arbejdes på at få færdiggjort indsatsplaner i Ry-området
- at udvalget ønsker et supplerende fokus på andre løsninger, som f.eks. kommunal erhvervelse af arealer, opstilling af solcelleparker på de berørte arealer m.v.
- at udvalget kan anbefale scenarie 2, og de økonomiske konsekvenser heraf oversendes til budgetforhandlingerne for 2023-2026.

Bilag

Præsentation KMPU april 2022 - Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse

Punkt 65: Status for genanvendelse af overskudsjord - særligt støjvolde

05.00.00-A00-1-22

Resume

Med denne sag orienteres om arbejdet med standard for bæredygtig jordhåndtering og herunder etablering af støjvolde langs E45 ved brug af jord fra kommunale bygge- og anlægsprojekter samt jord fra Vejdirektoratets udvidelse af E45.

Orienteringen berører samarbejde med Vejdirektoratet såvel som planen for implementering af det politiske ønske om bæredygtig jordhåndtering og Hørningborgeres ønske om et lavere støjniveau.

Sagsfremstilling

Baggrund for arbejdet med bæredygtig jordhåndtering

Bæredygtig jordhåndtering er en vigtig brik i overgangen til en mere cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet. Jord fra bygge- og anlægsprojekter håndteres i dag som et affaldsprodukt i stedet for en ressource. Det betyder ofte, at der er lange transporter og minimal genanvendelse. Bæredygtig jordhåndtering er med til at skabe et råstofforbrug i bedre balance og sikrer samtidig også lavere CO₂-udledning og miljø- og sundhedsmæssige fordele. At reducere og genanvende jordmængder giver en samfundsøkonomisk værdi i Skanderborg Kommune ved reduceret kørsel på ca. 45 mio. kr. over de næste 12 år.

Arbejdet med bæredygtig håndtering af jord kræver, at der fastsættes et politisk ambitionsniveau. Ambitionsniveauet er indirekte fastsat i natur- og miljøpolitikken, klima-, energi- og ressourcepolitikken, Affaldsplan 2019-2022 samt Politik for Kommunalt Byggeri. Ambitionsniveauet bør desuden fastsættes i en standard, som går et spadestik dybere og sætter retning for administration samt håndtering af jord i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter i Skanderborg Kommune.

For nuværende er der udarbejdet et udkast til standard, der er returneret til fornyet behandling med et politisk ønske om et højere og mere målbart ambitionsniveau.

Her er vi kommet til

- marts 2020 Jordprognose for Skanderborg Kommune udarbejdet
- november 2020 Idegenereringsworkshop med eksterne aktører
- december 2020 Politisk workshop med Miljø- og Planudvalget
- april 2021 Idekatalog for nyttiggørelse af jord (bilag 1)
- oktober 2021 Behandling i Miljø- og Planudvalget af standard for bæredygtig jordhåndtering (bilag 2)
- oktober 2021 Budgetvedtagelse for 2022-2025 – beslutning om støjvolde langs E45.

Den politiske workshop og workshoppen med eksterne aktører genererede mange gode forslag til, hvordan vi kan arbejde med bæredygtig jordhåndtering. Dette er udmøntet i et udkast til en standard og idekatalog for projekter, hvor jord kan nyttiggøres med det formål at skabe værdi for naturen, borgere og virksomheder.

Som en del af budgetforliget 2022-2025 har Byrådet truffet beslutning om sideløbende at arbejde målrettet med at nyttiggøre jord i støjvolde langs E45 - som en del af kommunens bæredygtige strategi for jordhåndtering.

Hvor er vi på vej hen

Miljø- og Planudvalget traf den 5. oktober 2021 beslutning om et højere og mere målbart ambitionsniveau. Derfor arbejdes der for nuværende med et nyt forslag til standard for bæredygtig jordhåndtering, som skal politisk behandles i efteråret 2022, og der arbejdes konkret på at anvende jord til støjvolde langs E45 ved Hørning og Skanderborg.

Beskrivelse af de konkrete støjvoldprojekter

Støjvoldprojekterne har til formål at reducere kommunens klimaaftryk ved at bruge jorden lokalt, og samtidig forbedre forholdene for Skanderborg Kommunes borgere, der i dag er plaget af støj fra E45.

Desuden har projekterne til formål

- at belyse de bedste og billigste metoder til nyttiggørelse af jord lokalt
- at bidrage til beregning af break-even for kommende nyttiggørelsesprojekter. Det vil sige, hvor store skal projekterne være for, at der er en økonomisk gevinst for nyttiggørelse af både ren og lettere forurenede jord.

Som hovedregel er det ikke muligt at genanvende forurenede jord i disse konkrete støjvoldprojekter, da vi blandt andet er inden for område med særlig drikkevandsinteresse. Projekterne udføres i samarbejde med Vejdirektoratet, og fordrer, at der kun anvendes jord fra udvidelse af E45 samt fra kommunens byggemodninger i lokalområdet.

Der er også ønsker fra private firmaer om at kunne levere jord til projekterne, men da rammen først og fremmest er brug af kommunal projektjord og særligt omfanget af Vejdirektoratets jordbidrag er ukendt, er projekterne indtil videre lukket for private.

Med ophæng i budgetforliget og idekataloget er der udpeget 2 projektområder, som vist på bilag 1 kapitel 2 og 5:

1) Det første af disse ligger ved Dronning Sophies Allé og har til formål at forlænge og forhøje den eksisterende vold mod E45 og derved dæmpe støjen særligt i Skanderborg bakker. Da projektet forudsætter køb af privatejede matrikler, der er udlagt til dagligvareforretning og kræver dispensation fra Vejdirektoratet for placering inden for deres byggelinje, er projektet indtil videre vurderet til at være for omkostningsfuldt til at kunne betale sig.

2) Det andet projekt ligger i den nordlige ende af Hørning langs E45 og dennes sammenfletning med Århus Syd Motorvejen. Dette projekt er udarbejdet i samarbejde med Vejdirektoratet da netop dette sted er udpeget til støjvolde i den kommende anlægslov, som forventes vedtaget til sommer. Projektet vil derfor skulle modtage jord fra både Vejdirektoratet og kommunale anlægsprojekter.

Vejdirektoratet har været positivt stemt for, at såfremt udvidelsen af E45 skulle vise sig at generere mere jord, så kan de planlagte støjskærme længere mod syd omkring Hørning ligeledes udskiftes med volde. Området mellem E45 og Hørning ligger i dag i rekreative rammer med bestemmelser som støjbuffer, hvor der ikke må ske aktiviteter, der opfordrer til ophold. Dette projekt planlægger at kunne modellere landskabet i området således, at det areal der vil opstå mellem støjvolden og Hørning by, her specifikt, Stentofte, Peders toft og Trondvad, kan benyttes rekreativt som et beplantet bakkelandskab til glæde for byens borgere.

Status

Da Skanderborg Kommune i 2022 og frem har mange store anlægsprojekter i lokalområdet, haster det med at få et af disse projekter igang. Der fremføres derfor en separat sag om opkøb af arealer til projekterne fra Udvikning, Kultur og

Erhverv til politisk behandling i april.

Økonomi

Etablering af støjvolde er forbundet med udgifter til:

- opkøb af arealer til støjvolde
- modellering af støjvoldene
- beplantning og indretning af støjvoldene og de rekreative nærrområderne til støjvoldene
- vedligehold af støjvoldene og de rekreative nærrområder.

På baggrund af ovenstående er det forventningen, at den økonomiske besparelse ved mindre kørsel, vil gå til udgifter forbundet med etablering og drift af støjvoldene.

Dialog og høring

I forbindelse med etablering af støjvoldene, vil vi arbejde for en dialog med lokalsamfundet for at finde synergien mellem den rekreative værdi i samspil med støjvoldens funktion inden for de lovgivningsmæssige rammer.

Sundhed

Støj fra vejtrafikken giver ikke høreskader, men støjen kan være en stressfaktor, der forøger risikoen for helbredseffekter. Ifølge Verdenssundhedsorganisationen WHO kan trafikstøj medføre gener og helbredseffekter som kommunikationsbesvær, hovedpine, søvnbesvær, stress, forøget blodtryk, forøget risiko for hjertesygdomme og hormonelle påvirkninger. Effekterne optræder ved forskellige støjniveauer, og graden af effekterne er i de fleste tilfælde også afhængige af den tid, man er udsat for støj. Støj, der forstyrrer nattesøvnen, vurderes at have væsentligt større helbredsmæssig effekt end støj om dagen.

Bygninger, støjskærme, jordvolde, bakker i landskabet og tæt skov kan skærme for støjen. Støjskærme og jordvolde kan dæmpe støjen med op til 10 dB, hvilket betyder at den oplevede støj reduceres med ca. 90 %.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Slides vist på mødet er vedlagt referatet.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Idekatalog

Bilag 2 - Udkast til standard for bæredygtig jordhåndtering

Præsentation MPU 05.04.2022 - overskudsjord

Punkt 66: Ladestanderkortlægning og -plan

05.00.00-P15-1-22

Resume

Administrationen har igangsat arbejdet med en plan for kommunale placeringer af offentligt tilgængelige ladestandere i Skanderborg Kommune. Klima, Miljø- og Planudvalget skal beslutte, om serviceniveauet for offentligt tilgængelige ladestandere skal være højere end kravet jf. ladestanderbekendtgørelsen, og i givet fald indenfor hvilke kategorier.

Sagsfremstilling

Administrationen er i gang med at udarbejde en plan for offentlig ladeinfrastruktur i Skanderborg Kommune i 2030 med baggrund i Klima-, energi- og ressourcopolitiken.

Planen skal belyse:

- hvad behovet for ladestandere forventes at være i 2023
- hvor Skanderborg Kommune er forpligtiget til at opsætte ladestandere jf. "Bekendtgørelse om forberedelse til og etablering af ladestandere i forbindelse med bygninger (ladestanderbekendtgørelsen)"
- eventuelle andre relevante placeringer, hvor Skanderborg Kommune ønsker at opsætte offentligt tilgængelige ladestandere på kommunale arealer for at øge serviceniveauet.

Planen for ladeinfrastruktur skal danne grundlag for udbud af offentligt tilgængelige ladestandere på kommunens arealer.

Forventet behov for offentlige ladestandere

Planen afdækker behovet for kommunal offentlig ladeinfrastruktur i 2030. Her tages udgangspunkt i et scenarie med 1 mio. elbiler i 2030, svarende til 31 % af den danske bilflåde. Dette svarer til, at der i Skanderborg Kommune vil være omkring 11.500 elbiler i 2030. Scenariet er opstillet af DTU (Danmarks Tekniske Universitet) og DEA (Dansk Elbils Alliance, Tænk tank med fokus på forskning- og uddannelsespolitik).

De tre nedenstående faktorer indikerer dog, at Skanderborg Kommune formodentlig får et større antal elbiler end landsgennemsnittet i 2030:

- En større elbilandel end landsgennemsnittet i 2021
- Højere gennemsnitlig indkomst end landsgennemsnittet
- Højere gennemsnitligt uddannelsesniveau end landsgennemsnittet.

Derfor hæves det forventede antal af elbiler i Skanderborg Kommune til 36 % svarende til knap 13.400 elbiler. Forskellen svarer til den nuværende forskel mellem landsgennemsnit og andel af elbiler i Skanderborg Kommune i dag.

Det forventes, at omkring 87 % af elbilerne i Skanderborg Kommune kan oplades på egen grund. Dette er både en nem og billig måde at oplade sin elbil på. Omkring 13 %, svarende til cirka 1.750 elbiler, vil ikke kunne oplades på egen grund og har derfor behov for alternative lademuligheder

Behovet for ladestandere, der ikke bliver dækket af opladning på egen grund, er beregnet ud fra en betragtning om et gennemsnitligt kørselsforbrug (54,1 km/dag) ved en gennemsnitlig effekt (5 km/kWh). Derudover er der gjort en antagelse, også ud fra DTU og DEAs rapport, omkring fordeling mellem normal-, hurtig- og lynladere.

- Normalladere (22 kW): 127 ladestik
- Hurtigladdere (50 kW): 8 ladestik
- Lynladere (150 kW): 5 ladestik.

Forventede offentligt tilgængelige ladestander

I dag er der 19 offentligt tilgængelige ladelokaliteter, med i alt 45 ladestik i Skanderborg Kommune. Skanderborg Kommune står for nogle af lokaliteterne bl.a. offentlige ladestander ved Skanderborg Fæled og på Parkvej ved Kulturhuset. En stor del af ladestanderene er ikke opsat af Skanderborg Kommune.

Over den næste årrække opsættes flere offentligt tilgængelige ladestander af flere forskellige aktører.

Ladestanderbekendtgørelsen stiller forskellige krav til, hvornår man er forpligtet til at opsætte ladestander. Skanderborg Kommune er forpligtet til at opsætte ladestik ved omkring 80 bestående offentlige bygninger. De falder ind under kravet om opsætning af minimum ét ladestik ved bestående bygninger med mere end 20 parkeringspladser, der ikke er beboelsesbygninger. Nogle offentlige bygninger deler parkeringsplads og kan derfor samordnes. Hvis eksempelvis en skole og daginstitution deler parkeringsplads, skal de hver have ét ladestik, men dette samles som én lokalitet. Administrationen ser derfor på antal ladelokaliteter, som ligger på omkring 65 lokaliteter. Der er intet krav i ladestanderbekendtgørelsen om, at de krævede ladestanderne skal være offentligt tilgængelige. Men for at få det bedste serviceniveau og for at kunne få tilskud via en statslig pulje til medfinansiering af ladestander, er der taget udgangspunkt i, at flest mulige lokaliteter gøres offentligt tilgængelige. Ved 4 lokaliteter opsættes ikke-offentligt tilgængelige ladestander til Skanderborg Kommunes egen elbilsflåde, og på disse lokaliteter antages det, at der ikke også opsættes offentligt tilgængelige ladestander.

Boligforeninger vil have en interesse i at opsætte ladestander ved deres parkeringspladser. De er forpligtet gennem ladestanderbekendtgørelsen til at forberede parkeringspladser til ladestander ved ombygning og nybyg, men ikke forpligtet til at opsætte. Der er lavet en antagelse, på baggrund af andre kommuner om, at boligforeninger vil opsætte omkring 49 ladestik inden 2030.

En del virksomheder overvejer at opsætte offentligt tilgængelige ladestander på deres parkeringspladser henvendt til deres medarbejdere. Administrationen er i øjeblikket i gang med en spørgeskemaundersøgelse for virksomheder med 10 eller flere personer ansatte for at skabe et overblik over, hvor mange ladestander virksomhederne forventer at opsætte. Indtil videre er der sat en antagelse om, at virksomheder opsætter omkring 43 ladestik inden 2030.

Administrationen er bekendt med, at flere i detailhandlen er i gang med at implementere ladestander på deres parkeringspladser, samt at flere og flere tankstationer opsætter ladestander. Der er i Skanderborg Kommune 28 dagligvarebutikker og 22 tankstationer. Hvor mange og på hvilke lokaliteter der opsættes ladestander vides ikke, og der findes ikke erfaringstal herpå. De er derfor ikke medregnet.

Sammenligning af behov og offentligt tilgængelige ladestander

Ud fra ovenstående sammenlignes forventet behov og antal forventede offentlig tilgængelige ladestik (de 3 midterste kollonner tilsammen) samt det forventede ekstra behov:

Forventet behov	Eksisterende	Ladestander bekendt-	Boligforeninger	Virksomheder	Ekstra behov
-----------------	--------------	----------------------	-----------------	--------------	--------------

		gørelse				for lade- standere
Normalladestik (22 kW)	127	30	80	49	43	-75
Hurtigladestik (50 kW)	8	11	0	0	0	-3
Lynladestik (150 kW)	5	4	0	0	0	+1

Sammenligningen viser, at der vil være et overskud i normal- og hurtigladestik på henholdsvis 75 og 3 stik, mens der vil være et underskud på ét lynladestik. Lynladestik forventes dog at blive opsat i forbindelse med tankstationer, og et underskud på ét stik kan derfor ses bort fra.

Ud fra et ikke-geografisk overblik vil der altså ikke være behov for opsætning af flere ladestandere. Men flere geografiske faktorer kan spille ind i et ønske om at opsætte ladestandere.

Serviceniveauet for offentligt tilgængelige ladestandere ud over behov

Der kan både være fordele og ulemper ved at udvælge placeringer, hvor der ikke er krav om opsætning af ladestandere. Nogle er specifikke og nogle er generelle. Generelt giver flere placeringer et højere serviceniveau og et større udbud af ladeoperatører. Det kan også hjælpe potentielle elbils købere, som har "rækkeviddeangst", med at tage skridtet og vælge en elbil. Nogle placeringer kan være yderst attraktive for ladeoperatører, og de vil derfor betale for at have en ladestander på placeringen, hvilket kan medfinansere andre placeringer.

Ikke alle ladestanderplaceringer er dog attraktive for ladeoperatører, og de kan derfor kræve betaling for at opsætte ladestandere. Bemærk, at parkeringspladser med ladestik er forbeholdt elbiler, der oplader. Elbiler, der ikke lader og andre biler, må derfor ikke holde på parkeringspladsen.

Administrationen har i forbindelse med udarbejdelse af planen for offentlig ladeinfrastruktur i Skanderborg Kommune i 2030, lavet en spørgeskemaundersøgelse om, hvor borgerne syntes opsætning af ladestandere på kommunale arealer ville være relevant. Ud fra nogle input fra borgerspørgeskema samt ved kortlægning af kommunale arealer, ser administrationen forskellige placeringer som relevante til opsætning af ladestandere.

Placeringerne lagt ind under forskellige servicegrupperinger. Der er ikke vurderet på hver enkelt placering endnu.

- Bestående offentlige bygninger, som har under 20 parkeringspladser, og derfor ikke er omfattet af kravene i ladestanderbekendtgørelsen
- Sportsanlæg
- Seværdigheder
- Parkeringspladser i nærhed af natur
- P-pladser i centrum af centerbyer
- Mindre byer, som ikke bliver dækket af ladestanderbekendtgørelsen

- Samkørselspladser ved E45 og Silkeborg Motorvejen
- Prioritering af flextrafik.

Såfremt udvalget vælger at arbejde videre med ovenstående servicegrupperinger, indlægges de som optioner i planen for offentlig ladeinfrastruktur. Servicegrupperingerne vil også indgå som optioner, som kan til-/fravælges efter udbuddet. Efter et udbud, dannes et overblik over, hvilke servicegrupper, der kræver medfinansering, og hvilke der er selvfinansierende. Klima-, Miljø- og Planudvalget bliver herefter spurgt til hvilke grupper, som kræver selvfinansering, der ønskes etableret.

Der ønskes stillingtagen til, om der skal arbejdes videre med ovenstående, som optioner, i planen for offentlig ladeinfrastruktur i Skanderborg Kommune i 2030.

Økonomi

Eftersom det indtil den 1. april 2022 ikke er lovligt for kommuner at lave udbud på offentligt tilgængelige ladestandere, er der ikke nogle erfaringer med, hvad implementeringen af de offentligt tilgængelige ladestandere koster. Administrationen ser dog, at mange ladeoperatører er ivrige for at komme ind og blive større på markedet. Administrationen forventer derfor, at en del af lokaliteterne udelukkende bliver betalt af ladeoperatørene, og at de mest attraktive placeringer også vil kunne give økonomisk bidrag til nogle af de mindre attraktive lokaliteter. For de placeringer, som ladeoperatørene ikke ønsker at afholde hele udgiften på, vil der i 2023 og 2024 være mulighed for en medfinansering fra kommunerne.

Derudover er der afsat en statslig pulje til medfinansering af offentlig tilgængelige ladestandere. Puljen fordeles efter først-til-mølle-princippet frem til den 1. november 2022. Kommuner kan opnå medfinansering på 50 % af den totale kommunale betaling. Der er et loft, afhængigt af indbyggertal, for hvor meget hver kommune kan få af puljen. For Skanderborg Kommune ligger den maksimale medfinansering på omkring 2,17 mio. kr. Der er god sandsynlighed for at opnå statslig medfinansiering, men det er mindre sikkert, hvor stor andelen af omkostningen, der kan dækkes (da vi ikke kender det fulde behov for medfinansiering).

https://www.trm.dk/media/5ftjxwaj/aftaletekst-udmoentning-150-mio-kr_final-a.pdf

Den del af udgiften, som ikke kan dækkes af den statslige medfinansiering, er uafklaret.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at der træffes beslutning, om der skal arbejdes videre med servicegrupper som optioner i planen for offentlig ladeinfrastruktur i Skanderborg Kommune i 2030 og i et udbud for offentligt tilgængelige ladestandere.

Beslutning

Slides vist på mødet er vedlagt referatet.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at der arbejdes videre med servicegrupper som optioner i planen for offentlig ladeinfrastruktur i Skanderborg Kommune i 2030 i et omfang, hvor det kan finansiere de "skal"-positioner for ladestandere, der skal udbydes.

Bilag

Slides PP_punkt66

Punkt 67: Udbud for offentligt tilgængelige ladestandere

05.00.00-P15-1-22

Resume

Skanderborg Kommune er jf. ladestanderbekendtgørelsen forpligtet til at opsætte ladestandere ved omkring 80 bestående offentlige bygninger samt i forbindelse med nyopførelse af offentlige bygninger med over 10 parkeringspladser. Byrådet skal tage stilling til fremrykkelse af dele af bevillingen til Klimapuljen 2023 til finansiering af et fælles udbud.

Sagsfremstilling

I forbindelse med "Bekendtgørelse om forberedelse til og etablering af ladestandere i forbindelse med bygninger (ladestanderbekendtgørelsen)" er Skanderborg Kommune forpligtet til at opsætte ladestandere inden den 1. januar 2025 ved

- bestående bygninger med mere end 20 parkeringspladser
- nybyggeri med mere end 10 parkeringspladser.

Disse placeringer er kortlagt i "plan for offentlig ladeinfrastruktur i Skanderborg Kommune i 2030", som administrationen er i gang med at udarbejde. Der er kortlagt omkring 65 lokationer i planen, som er underlagt ladestanderbekendtgørelsen. Derudover skal der tages stilling til, om der skal indgå lokationer ud over ladestanderbekendtgørelsen i et offentligt udbud. Planen forventes klar til politisk behandling i juni 2022. Det forventes, at opgaven kan udbydes 1-2 måneder efter planen er vedtaget.

Udbud

Fordi der skal opsættes ladestandere på mange lokationer, vil der være nogle økonomiske fordele i at samle alle lokationer i ét udbud. Det vides ikke på nuværende tidspunkt, om der vil være en omkostning for opsætning af ladestandere, og hvor stor omkostningen i så fald bliver, da det ikke er lovligt før 1. april 2022 at udbyde eller medfinansiere offentlige ladestandere. Det forventes dog, at nogle placeringer er attraktive for ladeoperatørerne, og at de derfor enten vil betale for at opsætte ladestandere på lokaliteten, og derved give en indtægt for Skanderborg Kommune, eller at ladeoperatører vil opsætte og drive lokaliteten uden betaling, og derved være omkostningsneutral for Skanderborg Kommune. Andre placeringer vil være mindre attraktive for ladeoperatørerne, og der kan være en omkostning for Skanderborg Kommune i at opsætte og evt. i at drive ladestanderen. For de placeringer, som ladeoperatørerne ikke ønsker at afholde hele udgiften på, vil der i 2023 og 2024 være mulighed for en medfinansiering fra kommunerne. En del af medfinansieringen kan, hvis udbuddet samles, ske via nogle af de placeringer, som giver en indtægt for Skanderborg Kommune.

Derudover er der afsat en statslig pulje til medfinansiering af offentligt tilgængelige ladestandere. Puljen fordeles efter først-til-mølle-princippet frem til 1. november 2022. Kommuner kan opnå medfinansiering på 50 % af den totale kommunale betaling. Der er et loft, afhængigt af indbyggertal, for hvor meget hver kommune kan få af puljen. For Skanderborg Kommune ligger den maksimale medfinansiering på omkring 2,17 mio. kr. For at søge puljen skal man kunne vise, at markedet ikke vil finansiere opsætning og drift. Det vil være hensigtsmæssigt at lave en samlet ansøgning for hele Skanderborg Kommune.

Et fælles udbud kan inddeles i forskellige grupperinger. Grupperingerne udbydes samlet, men grupperne kan vindes af forskellige ladeoperatører. Derved kan flere ladeoperatører få en del af lokationerne, og de kan blive fordelt rundt i kommunen. Grupperingerne udbydes samlet, men grupperne kan vindes af forskellige ladeoperatører. Dette vil betyde, at eksempelvis privatpersoner, som har et abonnement til én ladeoperatør, har større mulighed for at anvende sit abonnement på tværs af Skanderborg Kommune. At få fordelt lokationerne mellem flere ladeoperatører giver også en større forsyningssikkerhed, hvis eksempelvis en ladeoperatør skulle gå konkurs. Det vil give en større konkurrence i markedet.

Derudover er det vigtigt at få lavet aftaler, som er gunstige for Skanderborg Kommune. Både for at sikre, at Skanderborg Kommune ikke betaler mere end nødvendigt for at have ladestadere på alle ønskede lokaliteter, men også for at sikre serviceniveauet i fremtiden. Derudover kan der i et fælles udbud med fordel indarbejdes en aftale for fremtidige nybyggerier, således at de kommer med ind i samme udbud- og kontraktperioder, som de bestående bygninger. Der er fra statens side lagt op til, at kontrakterne kan laves på op til 10 år, og nye lokationer kan derved styres, således at de skal genudbydes samtidig med de andre placeringer.

Ved et fælles udbud vil der ligge en omkostning til udarbejdelse af udbudsmateriale, afholdelse af udbud, kontraktindgåelse med de aktuelle ladeoperatører og etablering af ladestandere. Denne omkostning forventes at ligge i størrelsesordenen 350.000 kr.

Drift

Når ladestanderne er etableret, vil de overgå til driftperiode. I driftperioden vil størstedelen af driften være overladt til ladeoperatøren. Der vil dog være situationer, hvor Skanderborg Kommune skal ind over, hvis eksempelvis driften bliver misligholdt, borgere har spørgsmål til ladestanderne, som ikke vedrører ladeoperatør, eller løbende at følge op på, om serviceniveauet er tilstrækkeligt. Hvis etablering af ladestandere er op til den enkelte kontraktholder, vil driften også være oplagt at ligge ved den enkelte kontraktholder. Men hvis ladestanderudbuddet laves centralt, kan det være gunstigt at samle driften centralt, hvorved der opnås samme serviceniveau på tværs af Skanderborg Kommune som eksempelvis; borgerhenvendelser, niveau af drift og opdatering af serviceniveau.

Ved en centraliseret drift vil der være en omkostning, som ellers er lagt ud til den enkelte kontraktholder. Hvor høj denne omkostning er vides ikke, da der ikke findes aftale omkring offentlige ladestandere. Omkostningerne ved at centralisere driften forventes ikke højere, end hvis driften håndteres af den enkelte kontraktholder, men vil kræve en bevilling til afledt central drift.

Økonomi

Der vil være en omkostning til at udarbejde udbudsmateriale, afholde udbud, indgå kontrakt med de aktuelle ladeoperatører m.v. Denne omkostning forventes at ligge på 350.000 kr. Administrationen foreslår, at udbuddet finansieres med fremrykning af midler fra Klimapuljen 2023.

Der vil være afledte driftsomkostninger. Omfanget af disse er ukendt indtil udbud er gennemført. Opgaven vil kræve en bevilling til afledt drift i forbindelse med kommende budgetforhandlinger.

Udbudsopgaven skal gennemføres, inden der kan søges statslig medfinansiering, da udbuddet beviser behovet for statslig medfinansiering. Når udbudsresultaterne foreligger, vil Byrådet skulle behandle en sag om omfang af gennemførelse og finansiering heraf.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at der træffes beslutning om at fremrykke 350.000 kr. fra Klimapuljen 2023 til finansiering af udbud af ladestandere.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Punkt 68: Harmonisering af de åbne kørselsordninger i flextrafik - høring

13.05.16-G01-1-21

Resume

Midttrafik har sendt et forslag til harmonisering af de åbne kørselsordninger i flextrafik i politisk høring hos kommunerne og Region Midtjylland med frist for bemærkninger den 1. juni 2022. Der orienteres med denne sag om Midttrafiks høringforslag, og der skal tages stilling til udkast til høringssvar.

Sagsfremstilling

Midttrafiks bestyrelse godkendte i marts 2020, at Midttrafik skulle udarbejde et forslag til en harmonisering af de åbne flextrafik-kørselsordninger: Flextur, flexbus og plustur.

Baggrunden for harmoniseringen er, at de forskellige kørselsordninger i dag fungerer med forskellige regler og takster på tværs af kommunerne. Det medfører ofte, at borgerne ikke kan gennemskue ordningerne. Derudover er bestillingsproceduren kompleks.

Formålet med harmoniseringen er at forbedre og forenkle den åbne flextrafik gennem en række tiltag, som er blevet anbefalet på baggrund af en undersøgelse, som Megafon har udført for Midttrafik i foråret 2021. I undersøgelsen deltog repræsentanter fra brugere, kørselsleverandører, medarbejdere fra kommuner og Midttrafik, samt borgere. Udover at forbedre og forenkle den åbne flextrafik, har Midttrafik også haft fokus på, at harmoniseringen understøtter og supplerer anden kollektiv trafik, for at sikre lige muligheder og adgang for borgerne til kollektiv trafik.

Det grundlæggende formål med forenklingen og harmoniseringen er at skabe en model, hvor flextrafikken kan spille en større rolle i at sikre en bedre adgang til kollektiv trafik uden for de større byer, og spille sammen med bus og tog uden at konkurrere, så ressourcerne udnyttes så effektivt som muligt.

En beskrivelse af flextrafiks åbne kørselsordninger i Skanderborg Kommune i dag (flextur, flextur ung, plustur og flexbus) fremgår af bilag 1.

Harmonisering af de åbne kørselsordninger i flextrafik - de væsentligste ændringer for Skanderborg Kommune

Oplægget til harmonisering af de åbne kørselsordninger i flextrafik vil medføre en række ændringer i Skanderborg Kommune. Midttrafiks forslag indebærer en harmonisering af flextur, flextur ung og plustur. Muligheden for at køre stoppested-til-stoppestedskørsel (det som i dag kendes som flexbus) fortsætter efter harmoniseringen, og der ændres ikke i konceptet for denne kørselsordning.

Flextrafik vil skifte til ét navn med tre serviceniveauer, som gælder i hele Region Midtjylland. Midttrafik foreslår blandt andet en bedre markedsføring under ét navn, enkle priser og enkel bestillingsprocedure, som i sig selv vil kunne øge benyttelsen.

Prisen på flextur foreslås at stige fra 4 kr. pr. km, min. 30 kr. til 7 kr. pr. km, min. 35 kr. Se dog knudepunkter nedenfor. Prisaftalerne med Favrskov, Silkeborg, Horsens og Odder kommuner erstattes af, at kunderne kan køre til 7 kr. pr. km til alle kommuners opland i Region Midtjylland.

Med forslaget integreres den kollektive trafiks rejsehjemmel med flextrafik, når flextrafik bruges i kombination med bus eller tog. Samtidig mindskes risikoen for parallelkørsel på strækninger, hvor der er et rimeligt tilbud om almindelig kollektiv trafik med bus eller tog.

Rejsehjemmel fra kollektiv trafik, herunder periodekort, ungdomskort osv. vil kun kunne bruges, når turen med flextrafik bestilles som en del af en samlet rejse med kollektiv trafik (som ved plustur i dag). Disse ture vil kun kunne bestilles via rejseplanen, og bliver kun tilbudt til de to nærmeste skiftsteder og med højst 30 minutters direkte kørsel i flextrafik.

Midttrafik foreslår, at der indføres knudepunkter i kommunerne, hvor kunderne kan køre til/fra oplandet og disse til en lavere takst (3 kr. pr. km, min. 22 kr.). Knudepunkterne giver kommunerne mulighed for at tilbyde borgere flextur til lav pris til servicesteder, der vurderes vigtige, men med begrænset risiko for lange og dyre rejser parallelt med bus og tog. Rejser til/fra knudepunkter, hvor der ikke er forbindelse med kollektiv trafik, bliver kun tilbudt turen til den lave pris på 3 kr. pr. km for de første 20 km, derefter stiger prisen til 7 kr. pr. km, svarende til den takst, man med harmoniseringsforslaget skal betale for at køre med flextrafik uden for byzonerne til alle andre adresser end knudepunkter.

De foreslåede priser betyder, at kunder kan rejse til/fra Skanderborg Kommune til/fra hele Region Midtjylland for 7 kr. pr. km, medmindre de kører til/fra et knudepunkt (her vil taksten være 3 kr. pr. km, min. 22 kr. for de første 20 km) eller til en valgfri adresse i en byzone (her vil taksten være 14 kr. pr. km, min. 100 kr.).

Kommunerne skal i en senere fase i samarbejde med Midttrafik definere knudepunkter og byzoner. Valgene vil påvirke serviceniveauet og have økonomiske konsekvenser. Skanderborg Kommune får derfor mulighed for at definere antallet af knudepunkter og placeringerne af disse efter oplæg og krav til faciliteter fra Midttrafik. For nuværende har Skanderborg Kommune plustur-knudepunkter i Skanderborg, Galten, Ry, Hørning og Låsby. Herudover er der flextur ungdomsknudepunkter i Skanderborg. Midttrafik foreslår som udgangspunkt knudepunkter i Skanderborg, Galten, Ry, Hørning og Låsby.

Midttrafiks notat om harmonisering af de åbne kørselsordninger i Skanderborg Kommune fremgår af bilag 2.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer overordnet set, at forslaget om harmonisering af flextrafik kan betyde en forbedring og forenkling af det samlede kollektive transporttilbud i Skanderborg Kommune. På tværs af kommunegrænser sikres ensartethed med forslaget. Harmoniseringen kan dog også betyde en øget udgift for de nuværende brugere af flextrafik for især rejser internt i Skanderborg Kommune.

Betydningen for benyttelsen af den åbne flextrafik fremadrettet afhænger i høj grad af, hvor knudepunkter placeres. Administrationen bemærker, at placeringen af knudepunkter ifølge Midttrafiks forslag først skal fastlægges senere. Midttrafik har fastlagt kriterier for udvælgelse af knudepunkter, herunder om krav til ventefaciliteter og bus-/togforbindelser. Det betyder på nuværende tidspunkt en vis usikkerhed om, hvor knudepunkterne kan placeres i Skanderborg Kommune.

I forhold til prisforslag for flextrafiks åbne kørselsordninger vurderer administrationen, at prisen skal være tilpas lav for at være attraktiv for brugeren. Prisen skal dog ikke være så lav, at brugeren erstatter almindelige busruter med flextrafik.

Prisen for flextur indenfor Skanderborg Kommune er i dag 4 kr. pr. km, og minimum 30 kr. pr. tur. Med forslaget er ordningen dyrere sammenlignet med i dag med både normaltakst (7 kr. pr. km) og byzone-takst (14 kr. pr. km, min. 100

kr. pr. tur). Forslagets knudepunkts-takst (3 kr. pr. km, min. 22 kr. pr. tur for de første 20 km) er billigere end i dag og sammenlignelig med prisen for enkeltbilletter i almindelig kollektiv trafik. Som et alternativ foreslår Skanderborg Kommune i udkast til høringsvar, at prisen på 7 kr. pr. km defineres som en maksimal pris pr. km, således at kommuner, der vil tilvælge en lavere pris pr. km, har mulighed for det.

Administrationen vurderer, at Midttrafiks forslag til harmonisering af takster er hensigtsmæssigt, og at det bør tilpasses hele regionen. Ved valg af få/mange knudepunkter og byzoner kan serviceniveauet tilpasses den enkelte kommunes ønske til serviceniveau og budget.

Administrationen vurderer, at det er afgørende for vurderingen af forslaget, at Skanderborg Kommune selv kan fastlægge, hvor der skal være byzoner og knudepunkter i kommunen. Hermed kan vi sikre både det rette serviceniveau og påvirke de økonomiske konsekvenser.

Eksempelvis koster en flextur mellem Søballe og Kulturhuset i Skanderborg på 12 km i dag 48 kr. (4 kr. pr. km). Samme rejse kan få følgende pris alt efter valg af knudepunkter/byzoner:

- 36 kr. såfremt rejsen er til/fra et knudepunkt (Kulturhuset eller anden nærliggende lokalitet i Skanderborg defineres som knudepunkt)
- 84 kr. med normal takst (7 kr. pr. km - ingen knudepunkter eller byzone)
- 168 kr. såfremt Skanderborg defineres som byzone uden knudepunkt.

Tilsvarende koster en flextur fra Sjelle til Den Gamle By i Aarhus (18 km), der krydser kommunegrænsen Skanderborg-Aarhus, i dag 252 kr. (14 kr. pr. km). Denne rejse kan få følgende pris alt efter valg af knudepunkter/byzoner:

- 54 kr. såfremt rejsen er til/fra et knudepunkt (Den Gamle By i Aarhus defineres som knudepunkt)
- 126 kr. med normal takst (7 kr. pr. km - ingen knudepunkter eller byzone)
- 252 kr. såfremt Aarhus defineres som byzone uden knudepunkter.

Med flextur hentes borgeren -5 til +20 min. i forhold til det oplyste afhentningstidspunkt. Ankomsttidspunktet kan også være op til 45 min. før det ønskede tidspunkt. Det betyder derfor, at flextur indebærer større ventetid og usikkerhed sammenlignet med den almindelige busstrafik. Administrationen vurderer på den baggrund, at forslaget generelt ikke vil konkurrere med de almindelige busser. Det kan måske få konsekvenser for busser med lav frekvens. Hovedsageligt forventes forslaget at kunne skabe nye og flere kunder. Disse kunder opnår forbedret kollektiv trafik, og de kan rejse til rimelige priser, når de rejser til/fra knudepunkter.

Flextur ung er i dag gratis for unge med ungdomskort i tidsrummet kl. 18-24 på hverdage og i weekender kl. 6-24. Midttrafik foreslår, at rejsehjemmel fra kollektiv trafik, herunder ungdomskort, kun vil kunne bruges, når turen med flextrafik bestilles via rejseplanen som en del af en samlet rejse med kollektiv trafik. De nuværende flextur ung-kørsler bestilles i dag kun i meget begrænset omfang som en del af en samlet rejse, og ordningen forventes derfor ikke længere at være attraktiv. Der skal derfor ses nærmere på denne problematik og udvikles en model for, at ungdomskort stadig kan benyttes indenfor de takstzoner kortet gælder til i bestemte tidsrum (eksempelvis aften og weekend), uden nødvendigvis at være en del af en samlet rejse med kollektiv trafik.

Midttrafik foreslår, at flexbus bevares. Administrationen vurderer, at en bevarelse af flexbus er hensigtsmæssigt, da flexbus er direkte sammenhængende med de almindelige busser. Såfremt principperne i forslaget til harmonisering af flextrafik vedtages, vil der være behov for at inddrage borgerne og brugerne i en senere fase. Administrationen foreslår, at

Midttrafik udarbejder en tidsplan for implementering af harmoniseringen, der indeholder offentlig høring og endelig politisk vedtagelse. Det foreslås endvidere, at Midttrafik inddrager øvrige trafikskaber med henblik på at opnå et ensartet produkt i hele landet.

Udkast til høringssvar til Midttrafik fremgår af bilag 4.

Økonomi

Midttrafik har beregnet mulige økonomiske konsekvenser for Skanderborg Kommune ved at implementere den foreslåede flextrafik-ordning (bilag 2). Midttrafik betragter det som en indikation af de økonomiske konsekvenser, og vurderer det til en samlet besparelse på ca. 125.000 kr. årligt sammenlignet med udgifter fra 2019. Der er dog mange usikkerheder i denne vurdering. Udgangspunktet for de økonomiske beregninger er meget overordnet behandlet, idet der tages udgangspunkt i samme antal ture som i 2019. Det er ud fra fastlæggelse af byzoner og knudepunkter, at serviceniveauet og de økonomiske konsekvenser kan påvirkes, såfremt forslaget vedtages. De samlede økonomiske konsekvenser afhænger i høj grad af antal knudepunkter og byzoner. Harmoniseringen af kørselsordningerne forventes desuden at skabe nye kørselsmønstre hos borgerne. Derfor bør der foretages nye økonomiske beregninger med udgangspunkt heri, samt konkrete forslag til knudepunkter og byzoner.

Dialog og høring

Midttrafiks forslag til harmonisering af de åbne kørselsordninger i flextrafik har været fremlagt til høring hos Seniorrådet, Landsbysamvirket og Ungdomsrådet i perioden 10. december 2021 til 14. januar 2022. Der var ved høringsfristens udløb indkommet høringssvar fra Seniorrådet, se bilag 3.

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen om Midttrafiks høringssvar til harmonisering af de åbne kørselsordninger i flextrafik tages til efterretning
- at udkast til høringssvar godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage sagen af dagsordenen. Sagen erstattes af et nyt punkt på næste møde med opdaterede oplysninger fra Midttrafik.

Bilag

Bilag 1 - Flextrafiks åbne kørselsordninger i Skanderborg Kommune i dag

Bilag 2 - Notat fra Midttrafik - harmonisering i Skanderborg Kommune

Bilag 3 - Seniorrådets kommentarer til harmonisering af Flextrafik

Bilag 4 - udkast til høringssvar

Punkt 69: Kollektiv trafik i Skanderborg Midtby

13.05.16-G01-2-21

Resume

Klima-, Miljø- og Planudvalget orienteres med denne sag om den nuværende kollektive trafikbetjening i Skanderborg Midtby. Der orienteres ligeledes om mulige scenarier for fremtidig kollektiv trafikbetjening i Skanderborg Midtby som følge af potentielle fremtidige trafik- og byplanmæssige forandringer. Klima-, Miljø- og Planudvalget skal med sagen ligeledes træffe en principbeslutning om, hvorvidt en eventuel flytning af Skanderborg Busterminal til Skanderborg Station skal undersøges nærmere.

Sagsfremstilling

Der er forskellige mulige trafik- og byplanmæssige forandringer på bedding i Skanderborg Midtby. Heriblandt mulig etablering af yderligere p-pladser på Skanderborg Busterminal (Møllegades p-plads), omlægning og/eller afspærring af den sydlige del af Adelgade, byudviklings/byfortætningsprojekter, igangværende ombygning af forplads ved Skanderborg Station med flere.

Særligt en mulig for etablering af p-pladser på arealet på Skanderborg Busterminal (Møllegades p-plads) vil medføre ganske betydelige forandringer for den kollektive busbetjening i Skanderborg Midtby. Det er administrationens vurdering, at en eventuel etablering af p-pladser hér vil resultere i to mulige scenarier for fremtidig kollektiv trafikbetjening i Skanderborg Midtby.

Der redegøres herunder kort for den nuværende kollektive trafikbetjening i Skanderborg Midtby samt for de to mulige scenarier for fremtidig kollektiv trafikbetjening (se også kortbilag 1, 2 og 3). De to mulige scenarier kan uddybes på mødet.

Nuværende kollektive trafikbetjening i Skanderborg Midtby

Den nuværende kollektive trafikbetjening i Skanderborg Midtby i form af busser på Skanderborg Busterminal, Skanderborg Station, samt passagerer på strækningen Skanderborg Busterminal – Skanderborg Station, fremgår af kortbilag 1.

Skanderborg Busterminal er i dag endestation for:

- Bus 200 (Skanderborg-Aarhus-Hinnerup) – ca. 93 daglige afgang
- Natbus 200 (Skanderborg-Aarhus) – 6 afgang natten efter fredag og lørdag
- Bus 309 (Skanderborg-Stjær-Skovby-Galten-Herskind) – ca. 25 daglige afgang
- Bus 331 (Skanderborg-Odder) – ca. 24 daglige afgang

Skanderborg Busterminal betjenes herudover af (ej endestation):

- Bus 311 - én morgenafgang, der starter på Skanderborg Busterminal
- Bus 107 (Skanderborg-Tebstrup-Gedved-Horsens) – ca. 12 daglige afgang
- Bus 502 (Skanderborg-Voerladegård-Brædstrup) – ca. 8 daglige afgang
- Bybussen i Skanderborg (bus 21) – ca. 28 daglige afgang

Bus 200 og bus 331 er finansieret af Region Midtjylland. De øvrige busser er finansieret af Skanderborg Kommune.

I alt har ca. 142 busser altså endestation på Skanderborg Busterminal i dag. Herudover betjener ca. 49 busser terminalen. Skanderborg Busterminal er det tredje mest benyttede stop i kommunen. Ca. 460 passagerer stiger på busserne på

busterminalen pr. dag, mens ca. 510 passagerer siger af busserne på busterminalen pr. dag (gennemsnit pr. hverdag, år 2021) – det svarer til en passageromsætning på ca. 485 passagerer pr. dag.

Ifølge udtræk fra Midttrafik holder der i dag 5 busser ved Skanderborg Busterminal samtidig (om morgenen, omkring kl. 8). På øvrige tidspunkter, holder op til 3-4 busser pause på terminalen på samme tid. Skanderborg Busterminal er en såkaldt 'varm ende' for busserne i dag, - det betyder at terminalen er endestation med pausefaciliteter for buschaufførerne i form af pauselokale, toilet mv.

På strækningen mellem Skanderborg Busterminal og Skanderborg Station er der, ifølge passagertællinger fra Midttrafik, i alt ca. 190 passagerer, der stiger på bus 200, 309 og 331 pr. dag. Der er ligeledes ca. 310 passagerer, der stiger af busserne på strækningen pr. dag. Det svarer til en passageromsætning på ca. 250 passagerer om dagen, hvilket er en forholdsvis høj passagerbetjening på strækningen.

I dag har bus 107 (Skanderborg-Tebstrup-Gedved-Horsens) og bus 311 (Skanderborg-Ry-Glarbo) endestation på terminalområdet på Skanderborg Station. Bus 330 (Skanderborg-Låsby) samt bus 502 (Skanderborg-Voerladegård-Brødstrup) har desuden afgang, der har endestation på terminalområdet på Skanderborg Station. Herudover benytter bus 912X (Aarhus-Skanderborg-Horsens-Billund Lufthavn), samt flexbus 12 (Skanderborg-Brørup) terminalområdet ved Skanderborg Station.

Ud over busser, der har endestation på terminalområdet på Skanderborg Station, betjener bus 200, 309, 331 samt bybus 21 Skanderborg Station (med stop i buslommer på Jernbanevej ud for stationen). Fra alle busser, der betjener Skanderborg Station, er der i forskelligt omfang passagerer, der skifter mellem bus og tog.

I forbindelse med den igangværende ombygning af forplads og busterminal på Skanderborg Station har der ikke været planer om at ændre busbetjeningen af Skanderborg Station og dermed også busbetjeningen af Skanderborg Midtby. Busbetjening på Skanderborg Station er derfor planlagt uændret i forhold til i dag. Den igangværende ombygning af busterminalen på Skanderborg Station er derfor ej heller dimensioneret til endestation for yderligere busruter end de nuværende.

Scenarie A – buslommer Møllegade

En mulig etablering af p-pladser på arealet på Skanderborg Busterminal, vil medføre at de nuværende vende- og pausemuligheder for busserne på Skanderborg Busterminal vil forsvinde. Der vil i stedet skulle etableres nye buslommer til busserne på Møllegade ud for terminalen, og der vil skulle etableres nye vente- og pausefaciliteter.

Ved en etablering af buslommer på Møllegade, er der her kun plads til i alt 4 buslommer. Det vil derfor højst sandsynligt være nødvendigt at omlægge bybus 21 til ikke at betjene Møllegade. I dag kører bus 200, 309 og 331 med endestation på Skanderborg Busterminal via Møllegade til/fra busterminalen. Hvis Skanderborg Busterminal nedlægges og i stedet flyttes ud i buslommer langs Møllegade, vil det ikke længere være muligt at vende bus 200, 309 og 331 på busterminalen. Det er ikke fysisk muligt at etablere alternativ egnet vendemulighed for busserne i umiddelbar nærhed, hvorved busserne i stedet skal køre via Møllegade-Sygehusvej-Vestergade. Dette medfører umiddelbart følgende betjeningsmæssige forandringer for busserne i Skanderborg Midtby (scenarie A):

- Der vil komme til at køre væsentlig flere busser på Sygehusvej og Vestergade end i dag. I dag kører der 6 busser om dagen på Vestergade (afgange på bybus 21). Omlægningerne resulterer i ca. 170 busser om dagen på Vestergade (bus 200, 309, 331 og bybus 21). Det øgede antal busser vil være en fordel for nogen, der ikke har busbetjening i

dag, og skabe øget tilgængelighed til kollektiv busbetjening i den sydlige del af Skanderborg Midtby. For andre vil det opfattes som en ulempe med øget bustrafik med kørsel og standsning foran ens bopæl.

- I forhold til placering af antal buslommer på Møllegade i henholdsvis nord- og sydside, kan busserne kun køre i én retning ad Møllegade, Sygehusvej og Vestergade. Dette kan skabe forvirring og øget rejsetid for passagerne på strækningen. Skal man eksempelvis med bussen mod Aarhus fra et stoppested midt på Møllegade skal man først transporteres via Vestergade.
- På grund af pladsproblemer i buslommer på Møllegade vil bybus 21 skulle køre ad Sygehusvej og Vestergade i stedet for ad Møllegade. Dette vil skabe nye muligheder i den sydlige del af Skanderborg Midtby, men også forringe busbetjeningen med bybus 21 til/fra Morten Børup Skolen. Det vil ligeledes forringe tilgængeligheden til bybus 21 for passagererne langs Møllegade.
- For at skaffe plads nok i buslommer i Møllegade til busser, kunne en mulighed eventuelt være at reducere antallet af kørsler med bus 502 på Møllegade. Her kunne det eventuelt være en mulighed udelukkende at køre én morgen og én eftermiddagsafgang via Møllegade for at betjene skoleelever til/fra Morten Børup Skolen. Det vil ligeledes være en mulighed ikke længere at lade én morgenafgang med bus 311 starte på Skanderborg Busterminal.
- Bus 107 vil ikke påvirkes, og kan derfor køre uændret i forhold til i dag.

Scenarie A vil skulle koordineres og afstemmes med bl.a. Midttrafik og Region Midtjylland. Scenarie A er vist i kortbilag 2. Overslagsøkonomi for scenariet fremgår af økonomiafsnittet. Scenariet kan udbygges på mødet.

Scenarie B – afkortning busser Skanderborg Station

Ønskes der, som i scenarie A, etablering af p-pladser på arealet på Skanderborg Busterminal uden etablering af buslommer og pausefaciliteter, kunne et muligt scenarie for fremtidig kollektiv trafikbetjening i Skanderborg Midtby være at afkorte bus 200, 309 og 331 til Skanderborg Station, således at disse busser ikke længere betjener Skanderborg Midtby, men i stedet har endestation ved Skanderborg Station. Afkortningen af busruterne vil kunne ske i sammenhæng med en forøgelse af frekvensen på bybus 21, således at der sikres en vis form for kollektiv trafikbetjening på stækningen for de passagerer der mister deres busbetjening.

Busbetjening på Skanderborg Station er, som nævnt, planlagt uændret i forhold til i dag. Den igangværende ombygning af busterminalen på Skanderborg Station er derfor ej heller dimensioneret til endestation for bus 200, 309 og 331. Det er i den sammenhæng vigtigt at pointere, at der derfor ikke er et areal til rådighed på stationsområdet til pauseophold for busserne. Et eventuelt videre arbejde med scenarie B, kræver derfor en principbeslutning om en busterminal på Skanderborg Station, således at der tages stilling til, om en eventuel fremtidig flytning af Skanderborg Busterminal til Skanderborg Station skal undersøges nærmere.

Scenarie B medfører følgende betjeningsmæssige forandringer for busserne i Skanderborg Midtby:

- En afkortning af bus 200, 309 og 331 til Skanderborg Station, vil reducere busbetjeningen i Skanderborg Midtby markant. En afkortning vil påvirke et ret stort antal passagerer om dagen - ca. 190 påstigere og ca. 310 afstigere pr. dag, svarende til en passageromsætning på ca. 250 passagerer om dagen (jf. bilag 1). Disse ca. 250 passagerer vil skulle finde andre veje eller rejsemuligheder, og de vil skulle fortage et skift mellem bybus 21 og øvrige busser ved Skanderborg Station.
- For at sikre en vis form for kollektiv trafikbetjening på stækningen for de passagerer, der mister deres busbetjening, og for at mindske skiftetiden mellem bus på Skanderborg Station, vil frekvensen på bybus 21 skulle forøges. Bybus 21 forbinder alle Skanderborgs byområder med Skanderborg Midtby og Skanderborg Station, og kører i dag hver halve time på hverdage (ca. kl. 6-21) og én gang i timen i weekenden (ca. kl. 9-19). Det foreslås i scenarie B at forøge frekvensen til 20. minutters drift på hverdage og halvtimesdrift i weekenden.
- På grund af omlægning og/eller afspærring af den sydlige del af Adelgade – og for at opnå et ensartet og let forståeligt ruteforløb – foreslås bybus 21 med forøget frekvens på alle afgangene at skulle køre ad Ole Lund Kirkegaards Stræde og Møllegade, og derfor ikke betjene Sygehusvej og Vestergade (6 afgangene i dag). Fortsat kørsel på Møllegade er vurderet hensigtsmæssigt i forhold til nedlæggelse af bus 200, 309 og 331 hér – således at der stadig vil være en vis kollektiv trafikbetjening på Møllegade inkl. Morten Børup Skolen. Betjeningen af Møllegade vil dog være en ulempe for passagerer på Vestergade, der får længere til bussen.
- Fra stoppestederne på Møllegade vil rejsetiden med bybus 21 til/fra Skanderborg Station (hvor der skal skiftes til anden bus) være længere end i dag med bus 200, 309 eller 331, hvilket, sammen med et skift, vil afholde passagerer

fra at benytte kollektiv bustransport. Eksempelvis vil rejsetiden til Skanderborg Station fra stoppestederne ved Vroldvej/Møllegade være ca. 4 minutter længere med bybus 21 end med bus 200 pga. anden og længere rute.

- Som i scenarie A, kan det i scenarie B også være en mulighed udelukkende at køre én morgen og én eftermiddagsafgang på bus 502 via Møllegade for at betjene skoleelever til/fra Morten Børup Skolen. Det vil ligeledes være en mulighed ikke længere at lade én morgenafgang med bus 311 starte på Skanderborg Busterminal. Som i scenarie A, vil bus 107 ikke påvirkes, og kan derfor køre uændret i forhold til i dag.

Scenarie B vil, som scenarie A, skulle koordineres og afstemmes med bl.a. Midttrafik og Region Midtjylland. Tidsmæssigt vil scenarie B tidligst vil kunne implementeres 1-1½ år efter en eventuel beslutning. Forøgelsen af frekvensen på bybus 21 medfører én ekstra driftsbus på ruten. Jf. kontrakten på ruten, kan Midttrafik indsætte ekstra busser med et varsel til operatøren på 12 måneder. En eventuel implementering vil herudover være afhængig af, om der kan findes et areal til pauseophold for bus 200, 309 og 331 på stationsområdet ved Skanderborg Station.

Scenarie B er vist i kortbilag 3. Overslagsøkonomi for scenariet fremgår af økonomiafsnittet. Scenariet kan uddybes på mødet.

Økonomi

Administrationen har overslagsmæssigt vurderet økonomien i scenarie A og B. De økonomiske konsekvenser for de to scenarier beskrives kort nedenstående og kan uddybes på mødet.

Scenarie A:

Kørsel via Sygehusvej og Vestergade vil medføre en længere rute for bus 200, 309 og 331 på ca. 1 km. i forhold til kørsel på Møllegade i dag. Busserne skal derfor bruge mere køretid. På baggrund af længde, stop og lysreguleringer er den længere køretid for busserne vurderet til ca. +4 minutter pr. afgang.

Den længere køretid resulterer i et højere antal køreplantimer, der for bus 200, 309 og 331 er vurderet til ca. +3.200 timer pr. år (ca. +2.000 timer alene for bus 200).

Det øgede antal køreplantimer for busserne vil medføre en øget årlig driftsudgift på ca. 2,0-2,5 mio. kr. pr. år. Dette svarer til en forøgelse af Skanderborg Kommunes samlede budget til kollektiv trafik med ca. 8-10 procent pr. år. Omlægningerne kan kræve indsættelse af flere busser og medføre et større chaufførforbrug på rute 200, hvorved den årlige driftsudgift kan blive endnu højere. Dette skal i givet fald afklares nærmere med Midttrafik og Region Midtjylland. Region Midtjylland finansierer bus 200 og bus 331, men er ikke umiddelbart interesseret i at finansiere den øgede driftsudgift.

Anlægsudgift til etablering af parkeringspladser på Møllegades p-plads på det areal der i dag anvendes til busterminal, nedrivning af bygning med ventefaciliteter samt til etablering af buslommer på Møllegade, vurderes at være i størrelsesordenen ca. 3,5 mio. kr.

Heraf anvendes hovedparten til etablering af buslommer. Herudover vil der komme omkostninger til nyetablering af pausefaciliteter for chauffører.

Scenarie B:

En afkortning af bus 200, 309 og 331 til Skanderborg Station, samt en reduktion på bus 311 og 502, vurderes at medføre en samlet reduktion i antal køreplantimer på ca. 2.400-2.900 timer pr. år. Dette svarer til en reduktion på den årlige driftsudgift på ca. 1,7-2,3 mio. kr. pr. år. Størstedelen af reduktioner er dog på bus 200 og 331, som finansieres af Region

Midtjylland. Disse busser reduceres med ca. 2.000-2.500 timer pr. år, svarende til en reduktion på den årlige driftsudgift på ca. 1,5-2,0 mio. kr. pr. år. Denne reduktion vil tilfalde Region Midtjylland og ikke Skanderborg Kommune.

For busser finansieret af Skanderborg Kommune (bus 309, 311 og 502) vurderes scenarie B at medføre en samlet reduktion i antal køreplantimer på ca. 400-450 timer pr. år. Dette svarer til en reduktion på den årlige driftsudgift på ca. 275.000-315.000 kr. pr. år.

En forøget frekvens på bybus 21 fra halvtimes til 20. minutters drift på hverdage og fra timesdrift til halvtimesdrift i weekenden (i samme tidsrum som nu) vurderes til ca. +3.600 timer pr. år. Udvidelsen medfører én ekstra driftsbus på ruten. Jf. gældende kontrakt på el-busser fra sommeren 2022, og afhængig af endelig passagertilskrivning, vurderes den forøgede frekvens at medføre en øget årlig netto-driftsomkostning på ca. 2,0-2,5 mio. kr. pr. år.

Samlet set vil scenarie B altså medføre en øget årlig driftsudgift på ca. 1,7-2,2 mio. kr. pr. år.

Anlægsudgift til etablering af areal til pauseophold for bus 200, 309 og 331 på stationsområdet ved Skanderborg Station (om muligt) vurderes at være i størrelsesordenen ca. 0,5-1,0 mio. kr., men skal kvalificeres nærmere. Herudover vil der komme omkostninger til etablering af pausefaciliteter for chauffører.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen om den nuværende kollektive trafikbetjening i Skanderborg Midtby tages til efterretning
- at orienteringen om mulige scenarier for fremtidig kollektiv trafikbetjening i Skanderborg Midtby tages til efterretning
- at der tages stilling til, om en eventuel flytning af Skanderborg Busterminal til Skanderborg Station skal undersøges nærmere.

Beslutning

Slides vist på mødet er vedlagt referatet.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen om den nuværende kollektive trafikbetjening i Skanderborg Midtby til efterretning
- at tage orienteringen om mulige scenarier for fremtidig kollektiv trafikbetjening i Skanderborg Midtby til efterretning
- at en eventuel flytning af Skanderborg Busterminal til Skanderborg Station skal undersøges nærmere.

Bilag

Bilag 2 - Scenarie A - buslommer Møllegade

Bilag 3 - Scenarie B - afkortning busser Skanderborg Station

Bilag 1 - Nuværende kollektiv trafik i Skanderborg Midtby

Punkt 70: Parkering på Adelgade syd for Vestergade

05.09.06-G01-1-21

Resume

Med denne sag skal udvalget beslutte, hvordan kommunen skal imødekomme forpligtigelse i forbindelse med p-fonden.

Sagsfremstilling

Skanderborg Kommune har i forbindelse med sin p-fond en forpligtigelse til at etablere 20 parkeringspladser i Skanderborg Midtby. Administrationen foreslår, at disse etableres på Adelgade syd for Vestergade, som vist på bilag 1.

Pladserne skal være etableret senest i maj 2023.

Økonomi

50 % af anlægsøkonomien betales af fonden, de andre 50 % betales af bevillingen til kommunale parkeringspladser.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at placering af parkeringspladser godkendes
- at administrationen udarbejder et forslag til et snarligt kommende udvalgs møde om anvendelse af de overskydende midler fra p-fonden.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tage placeringen af parkeringspladser på Adelgade syd til efterretning
- at administrationen udarbejder et forslag til et snarligt kommende udvalgs møde om anvendelse af de overskydende midler fra p-fonden.

Bilag

Adelgade - Skitse af parkering

Punkt 71: Opfølgning på fællesmøde med Skanderborg Cityforening

05.00.00-G00-1-21

Resume

Med denne sag følger udvalget op på fællesmødet mellem Klima-, Miljø- og Planudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Skanderborg Cityforening den 9. marts 2022.

Sagsfremstilling

På temamødet den 9. marts 2022 blev forskellige temaer for Skanderborg Midtby drøftet.

Udvalget skal tage stilling til, hvilke initiativer, der skal igangsættes på baggrund af dette møde, i samarbejde med relevante interessenter.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at igangsætning af evt. nye initiativer efter temamødet drøftes.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at fastholde den oprindelige plan med tre sæt pullerter, der etableres snarest og inden sommerferien.

Punkt 72: Forslag til punkt; Ny jernbane Silkeborg-Aarhus

05.01.25-G01-1-22

Resume

Formand for Klima-, Miljø- og Planudvalget Claus Leick har anmodet om at få punkt om kommissorium for ny jernbane Silkeborg-Aarhus på dagsordenen.

Sagsfremstilling

Formand Claus Leick har anmodet om at få følgende på dagsordenen:

"Jeg vil gerne have dette punkt som kort intro til kommissorium og indledende debat om vores rolle og muligheder.
<https://www.trm.dk/media/aujx5s/kommissorium-for-undersogelse-af-en-ny-jernbane-aarhus-silkeborg-og-opgradering-af-overkoersel-i-silkeborg.pdf>"

Kommissorium for undersøgelse af ny jernbane Aarhus-Silkeborg er vedlagt som bilag 1.

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at sagen behandles.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at følge sagens udvikling.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget , 1. marts 2022, pkt. 45:

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog

- at udsætte sagen.

Bilag

Bilag 1 - Kommissorium for undersøgelse af ny jernbane Silkeborg-Aarhus - TRM - 1 feb 2022

Punkt 73: Fællesskabspuljen

00.06.00-G01-4-19

Resume

På Miljø- og Planudvalgsmøde den 10. august 2021 vedtog udvalget at genoptage sagen om Fællesskabspuljen efter budgetforhandlingerne for 2022. Med denne sag skal der tages stilling til, om der skal ske ændringer i tildelingskriterierne for midler fra Fællesskabspuljen.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den 29. maj 2019 følgende formål, kriterier og vurderingsparametre for ansøgninger til Fællesskabspuljen:

Formål

Der uddeles penge til fysiske projekter, som øger muligheden for at opholde sig i og benytte naturen eller fællesarealer i lokalsamfund i Skanderborg Kommune samt projekter, der styrker det lokale fællesskab og ligger indenfor FN's verdensmål.

Kriterier

Projektet er offentligt tilgængeligt. Puljen giver max 50 % tilskud til et projekt - dvs. at ansøger selv skal finde resten (krone til krone-princippet). Egen arbejdskraft kan indgå i beregningen. Den tildelte støtte bortfalder, hvis ikke den er brugt senest ét år efter, at den er tildelt. Bevillingsperioden kan dog eventuelt forlænges efter begrundet ansøgning. Puljen kan ikke søges af Skanderborg Kommunes kontraktholdere, fagsekretariater og stabe. Puljen kan kun søges til projekter i kommunens centerbyer: Skanderborg, Galten-Skovby, Hørning, Ry og Låsby. Projekter uden for disse byer henvises til Landsbypuljen Skanderborg Kommune. Ansøgere fra folkeoplysende foreninger henvises til Folkeoplysningsudvalget. Ansøgere til større idrætsanlæg henvises til Idrætssamvirket.

Vurdering af projekterne

Ansøgningerne vurderes individuelt, og tildeles støtte ud fra en helhedsvurdering af

- projektets realiserbarhed
- formål
- målgrupper og hvor mange potentielle brugere, det forventes at komme til gode
- den geografiske spredning inden for kommunen
- brandingværdien for Skanderborg Kommune.

Midlerne, i størrelsesordenen 1,4 mio. kr. pr. år, uddeles to gange årligt, henholdsvis medio april og oktober. Administrationen udarbejder en indstilling til politisk beslutning forud for tildelingen.

2021

Der er valgt at prioritere midlerne i Fællesskabspuljen i 2021 til legepladser eller lignende fysiske aktiviteter for børn og unge i centerbyernes centrum. Projekter tildelt støtte i efteråret 2021 er vedlagt i bilag 1.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at det drøftes, om der skal ske ændringer i kriterierne for uddeling af midler fra Fællesskabspuljen.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at kriterierne for uddeling af midler fra Fællesskabspuljen fortsætter uændret.

Beslutning fra Klima-, Miljø- og Planudvalget , 1. februar 2022, pkt. 23:

Sagen blev udsat.

Bilag

Til orientering - Ansøgninger til Fællesskabspuljen oktober 2021

Punkt 74: Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 – Nørregade, Låsby - forslag til udsendelse i høring

01.02.05-P16-2-22

Resume

Byrådet anmodes om at tage stilling til, om vedlagte forslag til Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 Nørregade, Låsby, skal sendes i offentlig høring.

Sagsfremstilling

Dette tillæg udarbejdes for at udbedre en fejl på kortbilag 2. I forbindelse med et privat salg af delområde I er administrationen blevet gjort opmærksom på, at dele af kortbilag 2 er afsat ca. 4 meter forkert i forhold til skel. Det drejer sig om lokalplangrænsen mod nord og nordøst, den nordlige del af kirkebyggelinjen samt grænsen mellem delområde I og IV. At rette op på disse forhold kræver, at der udarbejdes en ny lokalplan. Derfor er dette tillæg til Lokalplan 1136 udarbejdet.

Tillægget gælder alene de omtalte områder på kortbilag 2. Lokalplan 1136 vil fortsat være gældende i forhold til bestemmelser og øvrige kortbilag, herunder den øvrige del af kortbilag 2.

Lokalplan 1136 blev vedtaget endeligt af Byrådet i december 2019. Området er i dag byggemodnet, og der er boliger under opførelse.

Projektområdet

Link til [Google Maps Nørregade Låsby](#) [Google Maps](#)

Link til Kort Skanderborg [Nørregade Låsby Kort Skanderborg](#)

Forholdet til kommuneplanen

Lokalplanen er i overensstemmelse med gældende kommuneplan, og er beliggende i ramme 51.B.13.

Forslag til lokalplan

Link til forslag til Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 på lokalplanportalen [Tillæg nr 1 til Lokalplan 1136 på Planportalen](#)

Tillæggets formål er at flytte lokalplangrænsen, så den flugter med skelgrænsen mod nord og nordøst, og at flytte den nordligste afgrænsning af kirkeindsigtlinjen og delområdegrensen mellem delområde I og IV tilsvarende – ca. 4 meter.

Lokalplan 1136 vil fortsat være gældende i forhold til bestemmelser og øvrige kortbilag, herunder den øvrige del af kortbilag 2.

Miljøscreening

Der er med henvisning til lov om miljøvurdering af planer og programmer blevet foretaget en miljøscreening. Miljøscreeningen har ikke medført krav om udarbejdelse af en egentlig miljøvurdering. Miljøscreeningen indgår om bilag i lokalplanforslaget.

Dialog og høring

Borgerinddragelse sker i form af høring efter planlovens bestemmelser, dvs. direkte meddelelse til grundejere og andre berørte parter samt ved annoncering på kommunens hjemmeside. Derudover indrykkes henvisningsannonce i Uge-Bladet.

Det er administrationens vurdering, at høringsfristen kan fastsættes til 2 uger, da lokalplanforslaget ikke medfører væsentlige ændringer i omgivelserne, idet der kun er tale om ubetydelige ændringer i forhold til den eksisterende lokalplan for området, og da høringsfristen ikke ligger i ferie- eller højtidsperioder.

Indstilling

Chef for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at forslag til Tillæg nr. 1 til Lokalplan 1136 offentliggøres og sendes i 2 ugers høring
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Udkast til Tillæg 1 til LP 1136 Nørregade Låsby inkl. screeningskema

Punkt 75: Kommuneplantillæg 21-09 og Lokalplan 1174 - Levefællesskabet Else Maries Høj i Alken - forslag til udsendelse i høring

01.02.05-P16-28-16

Resume

Byrådet anmodes om at tage stilling til, om vedlagte forslag til Kommuneplantillæg 21-09 og Lokalplan 1174, Levefællesskabet Else Maries Høj i Alken, skal sendes i offentlig høring.

Sagsfremstilling

Projektområdet

Jacobsen Huse A/S har anmodet om igangsætning af planlægning for et boligområde i den nordvestlige del af Alken. Økonomiudvalget besluttede den 23. oktober 2019 at sætte planlægningen i gang.

Den 18. november 2020 besluttede Økonomiudvalget, at der skulle afholdes tidlig dialog med borgermøde, da der skete væsentlige ændringer af projektet siden igangsætningen, og da de nødvendige ændringer af kommuneplanrammerne ikke kan kategoriseres som mindre ændringer.

Der blev afholdt borgermøde den 15. december 2020, og den 17. marts 2021 blev Økonomiudvalget orienteret om indkomne bemærkninger fra foroffentlighedsfasen. Efter forelæggelse af høringssvar fra foroffentlighedsfasen besluttede Økonomiudvalget at vedtage de foreslåede ændringer af kommuneplanrammerne, at fastholde vejadgang via Anes Høj, samt at administrationen indgår i dialog med udvikler om at arbejde videre med en situationsplan, som spreder boligerne over et større areal og/eller med et lavere antal boliger samt eventuelt længere afstand til eksisterende byggeri.

Link til [Google Maps](#)

Link til kort.skanderborg.dk

Link til [Lokalplanportalen](#)

Lokalplanområdet dækker et areal på ca. 2,5 ha i den nordvestlige del af Alken. Området er ved nærværende lokalplans udarbejdelse omfattet af dyrkede marker, med enkelte grønne elementer (læhegn, slugt og forhenværende grusgrav, som i dag er tæt bevokset). Mod vest støder lokalplanområdet op til eksisterende bebyggelse på Anes Høj, mod syd løber jernbanen mellem Aarhus og Skjern, og mod øst og nord støder lokalplanområdet op til det åbne land.

Forslag til kommuneplantillæg

Lokalplanområdet er i dag omfattet af tre rammer: LB.02.B.01 og LB.02.B.02, der udlægger arealet til boligformål, samt en mindre del af kommuneplanramme LB.02.BE.01, der udlægger arealet til blandet bolig og erhvervsområde. Lokalplanen er derved i overensstemmelse med anvendelsesbestemmelserne i gældende kommuneplanramme. Den ønskede planlægning kræver en række ændringer i eksisterende kommuneplanrammer. Derfor er der udarbejdet forslag til kommuneplantillæg. Kommuneplantillægget har til formål at sikre

- at kommuneplanrammerne LB.02.B.01 og LB.02.B.02 sammenlægges til én ramme. Ramme LB.02.B.01 består og udvides, mens ramme LB.02.B.02 udgår
- at der gives mulighed for sokkelgrunde, boliger i 1 og 1½ etage, med en max. højde på 7,5 meter
- at sikre store fælles friarealer

- at udvide rammen med areal til adgangsvej samt eksisterende markvej og læhegn mod øst
- at fastsætte bestemmelse om, at læhegnet skal bevares
- at bebyggelsesprocenten ændres til 20 for området som helhed.

Forslag til lokalplan

Forslaget til lokalplan giver mulighed for, at området kan anvendes til åben-lav og tæt-lav boligformål på sokkelgrunde. Lokalplanen giver mulighed for op til 25 boliger samt et anneks/værksted fælles for områdets beboere. Bebyggelsen opføres i træ.

Grundet princippet om sokkelgrunde vil størstedelen af lokalplanområdets grønne områder være fælles arealer for områdets beboere. Et af lokalplanens formål er, at alt overfladevand skal håndteres via LAR-løsninger (lokal afledning af regnvand) og nedsivning i regnvandsbassiner. De forskellige løsninger skal integreres som en del af de rekreative miljøer.

Lokalplanen sikrer desuden

- en overordnet disponering af området
- at bebyggelse indpasses med hensyn til naturmæssige og landskabelige værdier - herunder en sikring af læhegn, slugt og grusgrav
- at området indrettes med fælles friarealer, herunder vej- og stiforløb.

Området ligger i landzone og forbliver landzone.

Det forventes, at lokalplan samt kommuneplantillæg kan vedtages endeligt i august 2022.

Forhold til kapacitetsberegninger

De boliger, der muliggøres med lokalplanen, er indeholdt i den nuværende befolkningsprognose, idet det medfølgende kommuneplantillæg ikke i væsentlig grad giver øget mulighed for udbygning med boliger. Kapacitetsbehovet i skoledistrikt Bjedstrup vil således ikke øges mere end forventet som følge af planlægningen.

Miljøscreening

Der er med henvisning til Lov om miljøvurdering af planer og programmer blevet foretaget en miljøscreening. Miljøscreeningen har ikke medført krav om udarbejdelse af en egentlig miljøvurdering. Miljøscreeningen indgår som bilag i lokalplanforslaget.

Dialog og høring

Borgerinddragelse sker i form af høring efter planlovens bestemmelser, det vil sige direkte meddelelse til grundejere og andre berørte parter samt ved annoncering på kommunens hjemmeside. Derudover indrykkes henvisningsannonce i Uge-Bladet.

Det er desuden administrationens vurdering, at høringsfristen for lokalplanen og tilhørende kommuneplantillæg kan fastsættes til 4 uger, da projektet hverken er meget komplekst eller omfattende.

Indstilling

Chef for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at forslag til Kommuneplantillæg 21-09 og forslag til Lokalplan 1174 offentliggøres og sendes i 4 ugers høring
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Forslag til Lokalplan 1174 - Levefællesskabet Else Maries Høj i Alken

Forslag til kommuneplantillæg 21-09

Punkt 76: Prioritering af plansager og opnormering af planområdet

01.02.00-A26-42612-15

Resume

Med denne sag følges der op på Økonomi- og Erhvervsudvalgets principbeslutning for prioritering af planlægningssager samt ønsket om at se på muligheder for optimering af lokalplanlægningen. Byrådet har på møde den 30. marts 2022 bevilget midler til en opnormering med to medarbejdere i Plan og Byudvikling, og derudover en afledt medarbejder i den resterende del af Plan, Teknik og Miljø.

Sagsfremstilling

Økonomi- og Erhvervsudvalget behandlede den 9. februar 2022 et forslag til en politisk prioritering af planlægningssager, idet mængden af sager overstiger de eksisterende ressourcer til at løfte opgaven.

Udvalget traf nedenstående principbeslutning om den politiske prioritering:

- I første prioritet suppleres med sager om anlæg for vedvarende energianlæg samt en sidestilling af detailhandel med øvrige erhverv samt en differentiering indenfor erhverv f.eks. mht. antal arbejdspladser
- En præcisering i forhold til prioritering indenfor boligområder, hvor der er overskydende kapacitet i skoler og daginstitutioner m.v.
- En prioritering af projekter, der tilgodeser bæredygtighedshensyn.

Som følge af Økonomi- og Erhvervsudvalgets principbeslutning er prioriteringen opdateret, så det nu fremgår,

- At lokalplaner prioriteres som følger:

Planer med 1. prioritering

- Allerede (politisk) igangsatte planer
- Lokalplaner til offentlige formål, der er nødvendige til at sikre kapacitet i daginstitutioner, skoler, ældreområdet o.l. i distrikter, hvor der er et aktuelt behov
- Lokalplaner for erhvervsformål, herunder detailhandelsformål
- Lokalplaner med lovbunden frist (fx § 14-forbud efter planloven) eller budgetbeslutninger, der er bundet op på lokalplanlægning
- Planlægning for vedvarende energianlæg, der bidrager væsentligt til opfyldelse af Byrådets klimamål.

Planer med 2. prioritering

- Private institutioner, der kan indgå helt eller delvist i den offentlige kapacitetsberegning (herunder friplejehjem)
- Lokalplaner til boligformål i distrikter med overskydende kapacitet i offentlige institutioner
- Lokalplaner til offentlige formål, der medvirker til at sikre kapacitet i daginstitutioner, skoler, ældreområdet o.l. i distrikter, hvor der er et langsigtet behov.

Planer med 3. prioritering

- Lokalplaner til boligformål i distrikter med begrænset kapacitet i offentlige institutioner
- Andre ønsker til planlægning (f.eks. bevarende lokalplaner).

- at ønsker til planlægning vurderes ud fra overensstemmelse med Byrådets visioner og beslutninger for den fysiske udvikling (overensstemmelse med gældende kommuneplan, relevante politikker, øvrige igangværende sager med sammenhæng til planlægning m.v.), fokus på at bidrage til en bæredygtig udvikling, hvor mange arbejdspladser der tilføres, vurderede realiserbarhed og den værdi, ønsket vurderes at tilføje kommunen/distriktet/byen. Disse faktorer kan få betydning for den reelle prioritering.
- at strukturplaner og kommuneplantillæg, der er en forudsætning for efterfølgende lokalplanlægning, følger ovenstående prioritering
- at igangværende plansager, hvor udvikler ikke medvirker til at sikre fremdrift, kan sættes på venteliste efter et passende varsel til udvikler
- at der én gang årligt i 1. kvartal holdes fællesmøder mellem Klima-, Miljø- og Planudvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget, hvor principperne og prioriteringen drøftes
- at der tillige afholdes et fællesmøde mellem Klima-, Miljø- og Planudvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget i 3. kvartal 2022 med henblik på opfølgning på den aktuelle status.

Derudover ønskede Økonomi- og Erhvervsudvalget at se på muligheder for at optimere lokalplanproduktionen med henblik på at få flere lokalplansager gennemført hurtigere. Dette kræver en nærmere indsigt i, hvad presset på planlægningsområdet skyldes, og hvad der kan have en effekt på produktionen.

Tids- og ressourceforbrug

Plan og Byudvikling har en bred opgaveportefølje, der dækker over meget mere end lokalplanlægning. En nylig gennemført kortlægning viser, at det samlede antal medarbejdertimer i afdelingen fordeler sig således på de overordnede typer af opgaver.

- Lokalplanlægning og tilhørende kommuneplantillæg, herunder dialog med udviklere og rådgivere, intern høring og dilemmaafklaring, udarbejdelse af forslag til planer, produktion af sagsfremstillinger, behandling af høringsvar, eventuelle borgermøder m.v. 44 %.
- Kommuneplanplanlægning, herunder revision af kommuneplan, selvstændige tillæg, eventuelle borgermøder m.v. 13 %.
- Anden strategisk planlægning, herunder strukturplaner, helhedsplaner, midtbyplaner m.v. 13 %.
- Internt samarbejde og sparring med øvrig organisation, herunder klimatilpasningsplan, strategisk jordopkøb, befolkningsprognoser, bæredygtig jordhåndtering, VVM m.v. 10 %.
- Udvikling og drift, herunder anden politisk betjening, afdelingsmøder, teammøder, kompetenceudvikling, drift af digitale systemer, vedligehold af procedurer, ajourføring af lovgivning mv. 20 %.

Det er vigtigt at understrege, at det er et øjebliksbillede. Havde undersøgelsen været gennemført i 2021, ville en væsentlig større andel ressourcer figurere under kommuneplanlægning, idet der blev gennemført en revision af kommuneplanen i denne periode.

Det har dog i en årrække været en gennemgående tendens, at lokalplanlægningen har været opprioriteret på bekostning af øvrige planlægningsopgaver. Det har f.eks. betydet en lavere fremdrift på udviklingsprojekter som Skanderborg Midtby. Hvis denne type opgaver fremadrettet skal understøttes yderligere, vil det have betydning for den ressourcemæssige fordeling.

Stigninger i visse typer af arbejdsopgaver

Visse typer af opgaver har været i stigning de sidste par år jf. nedenstående, ligesom nye typer af opgaver er kommet til, hvilket har medført færre ressourcer til selve lokalplanlægningen. Det er forventeligt, at kombinationen af en attraktiv

kommune og en længere periode med højkonjunktur vil gøre det mere interessant for investorer af forskellige slags. Dertil kommer ændrede, politiske prioriteringer som følge af eksempelvis strategisk jordopkøb og investeringer i offentlige kapacitet.

For det første er der behov for en øget indsats i forhold til strukturplanlægning af nye, store boligområder, for at sikre den langsigtede boligudbygning – i tråd med Udviklingspolitik 2017, strategispør 4. I en årrække har man kunnet “plukke de lavthængende frugter” via lokalplanlægning i eksisterende strukturplanområder i Anebjerg, Kildebjerg og Skovby Nygaard. Disse områder er efterhånden færdigudbygget. I løbet af den kommende planperiode vil det være aktuelt at påbegynde proces for den langsigtede planlægning for en række af de næste, større byudviklingsområder.

For det andet har det ændrede politiske fokus på strategisk jordopkøb medført et øget behov for tidlig involvering af planområdet, da opkøb af jord med henblik på langsigtet boligudvikling kræver en grundig vurdering af de reelle udnyttelsesmuligheder forud for investeringen. Strategisk jordopkøb betyder, at en del af de kommende strukturplaner jf. ovenstående vil være kommunalt ejede, og dermed vil generere midler til afledte, kommunale investeringer i f.eks. institutioner.

For det tredje har der gennem de seneste år ikke været afsat nævneværdige ressourcer i Plan og Byudvikling til at understøtte opgaven med udviklingen af gode midtbyer og byrum. Med et øget, politisk fokus på kvalitet i byerne og afsatte midler på budgettet til netop denne opgave, er der behov for at allokere arbejdskraft til denne opgave.

En øget aktivitet i samfundet medfører endvidere et øget antal generelle forespørgsler, der skal håndteres, vurderes og besvares, og som ofte kræver input fra flere afdelinger.

Opnormering i Plan og Byudvikling og afledt opnormering i det øvrige Plan, Teknik og Miljø

Administrationen har foretaget en vurdering af, hvilken effekt en opnormering med to ekstra stillinger i Plan og Byudvikling, suppleret med en ekstra stilling i øvrig Plan, Teknik og Miljø, vil have.

Vurderingen er foretaget med udgangspunkt i den eksisterende liste over ansøgninger til lokalplanlægning, og under følgende forudsætninger:

- Ansættelse pr. 1. august 2022 for begge stillinger.
- Knap halvdelen af de tildelte ressourcer vil gå til lokalplanlægning.
- Godt en fjerdedel vil gå til overordnet strategisk planlægning.
- Den resterende fjerdedel vil gå til øvrige drifts- og udviklingsopgaver.
- At der ikke tages højde for, at endnu ukendte ansøgninger med høj prioritet kan ændre vurderingen.

Lige nu kan afdelingen håndtere ca. 25 aktive lokalplaner ad gangen. De ekstra ressourcer vil først for alvor slå igennem i 2023, da der må forventes nogle måneders oplæring og indføring i opgaverne. Fra 2023 og frem vil den reelle effekt altså være, at der kan håndteres ca. 30 aktive lokalplansager på én gang. Det skal dog nævnes, at forventningen er, at der vil komme flere komplekse planopgaver i den kommende periode, hvorfor antallet af aktive sager kan variere.

Idet den politiske prioritering af lokalplaner i forvejen fokuserer på at få igangsat offentlige institutioner, erhvervsager og VE-anlæg hurtigst muligt, vil den største effekt kunne ses på ansøgningerne til boliglokalplaner. Her vil der fra midten af 2023 og frem være øget mulighed for at igangsætte lokalplaner til boligformål, og i sidste ende vil de ekstra ressourcer medføre, at der kan skæres ca. 1 år af den samlede sagsbehandlingstid. Det betyder konkret, at en ny lokalplanansøgning

til et boligområde vil kunne påbegyndes i 2026 i stedet for 2027, med forbehold for at nye, højere prioriterede ansøgninger kan komme til i den periode.

En opnormering i Plan og Byudvikling vil medføre et øget pres på en række andre afdelinger, der skal bidrage til at løfte den øgede hastighed i planarbejdet. Derfor kan det som tommelfingerregel siges, at to ekstra stillinger i Plan og Byudvikling bør ledsages af endnu én stilling til det resterende Plan, Teknik og Miljø. Idet én stilling ikke kan fordeles ligeligt på alle de fagområder, der bidrager til lokalplanlægningen, vil der skulle arbejdes med prioritering og omfordeling af opgaver, for at få mest muligt ud af denne ressource. Ansættelse vil derfor først ske senere på året.

Skanderborg Forsyning udtaler, at en opnormering formentligt vil resultere i yderligere ansættelser, for at kunne følge med til de øgede arbejdsopgaver i forhold til planlægning, projektering (herunder projekter til myndighedsbehandling), udbud og udførelse.

Øvrige initiativer der kan arbejdes videre med efterfølgende for at understøtte hurtigere eksekvering af planlægning

- Lade udviklere skrive udkast til lokalplaner selv (sparer ikke ressourcer, men kan sikre bedre fremdrift, ikke mindst fordi det vil give udviklere et incitament til en høj grad af seriøsitet om deres planønsker)
- Bruge borgerinddragelse mere målrettet
- Arbejde med et lavere detaljeringsniveau i udvalgte lokalplaner af mindre betydning (kan dog risikere at skubbe evt. problemer til de efterfølgende tilladelser).

Økonomi

Byrådet tog den 30. marts 2022 stilling til en bevilling til en opnormering med to medarbejdere i Plan og Byudvikling, og derudover en afledt medarbejder i den resterende del af Plan, Teknik og Miljø.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at prioriteringen af plansager godkendes jf. ovenstående.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Punkt 77: Klima- og energiregnskab 2020 for kommunen som geografi

00.32.06-P05-1-22

Resume

Klima- og energiregnskab 2020 for Skanderborg Kommune som geografi forelægges til orientering.

Sagsfremstilling

Skanderborg Kommune har ca. hvert andet år siden 2007 fået udarbejdet et Energi- og CO2-regnskab for kommunen som geografi. Det omfatter CO2-udledningen fra energiforbrug hos private, erhverv og det offentlige. Nu foreligger regnskabet for 2020. Regnskaberne er lavet i samarbejde med Region Midtjylland og alle kommuner i regionen. Regnskabet findes i bilag som pixi-udgave. Hele regnskabet kan findes på [Region Midtjyllands hjemmeside](#).

Resultater Energiregnskab

Energiregnskabet viser et stort fald i energiforbrug fra 2018 til 2020. Faldet er især indenfor transporten (flybrændstof og diesel). Det samlede forbrug i 2020 var næsten på niveau med forbruget i 1990, hvor kommunen havde markant færre indbyggere og færre biler. Faldet i energiforbrug giver også et stort fald i CO2-udledningen. Faldet må dog desværre forventes at være midlertidigt, da år 2020 var et år med mange corona-nedlukninger med hjemmearbejde og lukkede flyruter.

Resultater Klima- og energiregnskab

I 2018 blev energi- og CO2-regnskaberne for første gang suppleret med tal for klimagasser fra landbrug og arealforbrug. Samtidig blev lavet en beregning for CO2-udledningen i 1990 indenfor den nuværende Skanderborg Kommune. Beregningen for 1990 er lidt usikker, men den er det bedste bud, og den anvendes som basis til målsætningen i 2030 om 70 % reduktion af CO2-udledningen i forhold til udledningen i 1990.

Opgørelsen af udledningen af klimagasser fra landbrug og arealforbrug er meget omfattende og ressourcekrævende. Derfor opgøres det ikke hvert andet år, sådan som det er tilfældet for energiregnskabet. Det bliver muligvis hvert 4. år.

De nye tal for CO2 fra energiforbrug er lagt sammen med tal for de øvrige klimagasser fra 2018. Med de nyeste CO2-udledningstal er CO2-udledningen faldet 51 % i forhold til 1990. Det vil sige, at selv med et nedlukket samfund mangler endnu ca. 20 %-points fald i CO2-udledningen for at nå i mål med 2030-målsætningen.

Hvor langt er vi fra målet om 70 % reduktion?

Forventningen er, at energiforbruget vil stige igen i næste regnskab uden corona-nedlukninger, og mere ligne forbruget i 2018 end i 2020. Derfor sammenholder regnskabet også CO2-udledningen i 1990 med udledningen i 2018. CO2-udledningen i 2018 viste et fald på 31 % i forhold til 1990. Dermed skal CO2-udledningen falde næsten 40 % point mere for at nå et fald på 70 %. I absolutte tal skal CO2-udledningen være ca. 280.000 tons mindre i år 2030 end i år 2018.

De tre største områder med CO2-udledning er:

- Transport (35 %)
- Landbrug og arealanvendelse (34 %)
- Øvrig energiforbrug og industrielle processer (31 %).

OBS: Regnskabet indeholder 'kun' tal for udledninger, som sker indenfor Skanderborg Kommune som geografi. Det er det tal, som - ifølge målsætningen i Skanderborg Kommunes Klima-, Energi- og Ressourcepolitik - skal falde 70 % i forhold til udledningen i 1990.

Klima- og energiregnskabet indeholder ikke udledning fra produktion af produkter, som borgere i Skanderborg Kommune køber fra udlandet. En stor del af danskernes klimabelastning kommer fra vores forbrug. Derfor har Klima-, Energi- og Ressourcepolitikken også en målsætning om at nedsætte ressourceforbruget. Det er dog meget svært at måle på.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at klima- og energiregnskabet 2020 for Skanderborg Kommune som geografi tages til efterretning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

Klima- og energiregnskab 2020 - pixi

Punkt 78: CO2-regnskab for Skanderborg Kommune som virksomhed 2021

01.30.00-P05-1-22

Resume

CO2-regnskab 2021 for Skanderborg Kommune som virksomhed foreligger nu til orientering.

Sagsfremstilling

Baggrund

I 2009 underskrev Skanderborg Kommune en klimakommuneaftale med Danmarks Naturfredningsforening. Hvert år siden 2009 har administrationen udarbejdet CO2-regnskab for kommunen som virksomhed. Selvom klimakommune-projektet er ophørt nationalt, fortsætter kommunen med at udarbejde disse regnskaber, da de viser status på kommunens målsætning om at være CO2-neutral i 2025 for Skanderborg Kommune som virksomhed.

Regnskabet omfatter:

- strøm og varme til de kommunale institutioner
- vejbelysning
- kørsel i hhv. kommunale biler, Entreprenørafdelingens biler og i private biler i arbejdsøjemed.

Resultater

Den samlede CO2-udledning for Skanderborg Kommune som virksomhed var i 2021 på 3.865 tons.

CO2-udledningen er faldet gennem årene fra 2009, så udledningen i 2021 kun var 30 % af udledningen i 2009. Det vil sige, at CO2-udledningen er faldet 70 % i forhold til 2009. Ifølge Skanderborg Kommunes Klima-, Energi- og Ressourcepolitik skal udledningen ned på nul inden 2025. Hvordan det kan ske, bliver behandlet under et andet dagsordenspunkt på dagens møde.

I 2021 udledte henholdsvis strøm, varme og transport ca. lige meget:

Strøm: 1.446 tons (37 %)

Varme: 1.242 tons (32 %)

Transport: 1.177 tons (30 %).

CO2-udledningen er steget i forhold til 2020, som var et år med usædvanlig lavt energiforbrug pga. mange coronanedlukninger. Energiforbruget og CO2-udledningen i 2021 nåede dog ikke op på niveau med 2019. Det skyldes dels stadig en begrænset corona-effekt, men også at:

- Fredensgård og Jeksen Dal Skolen er skiftet fra olie til varmepumper.
- Hørning Bibliotek har fået behovsstyret ventilation, hvilket har skåret el-regningen ned til 1/4.
- Biblioteker har fået LED-belysning.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at CO2-regnskab 2021 for Skanderborg Kommune som virksomhed tages til efterretning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra chefen for Plan, Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Bilag

CO2-regnskab 2021 Skanderborg Kommune som virksomhed

Punkt 79: Status på arbejdet med klima og grøn omstilling

00.16.02-G01-1-18

Resume

Med denne sag orienteres om status på arbejdet med klima og ressourcer.

Sagsfremstilling

Klima, Miljø- og Planudvalget skal jævnfør klima-, energi- og ressourcepolitikken én gang om året modtage en afrapportering på arbejdet med klima og ressourcer samt vurdere, om der bør udarbejdes yderligere forslag til forandringer for at sikre indfrielse af politikkenes målsætninger.

Arbejdet med klima og ressourcer er forankret dels i klima, energi og ressourcepolitikken, dels i det klima-, energi- og ressourcekatalog, som sammen med politikken blev vedtaget den 29. maj 2020. Tiltagene i kataloget udspringer af de målscenarier for CO₂-udledning fra kommunen som virksomhed og geografi, der blev udarbejdet som en del af tilblivelsen af politikken. Politik, katalog samt målscenarier er vedlagt.

Vurderingen af nye tiltag i forhold til målet om CO₂ neutralitet for kommunen som virksomhed i 2025 behandles i et særskilt punkt på denne dagsorden.

I forhold til vurderingen af nye tiltag til opnåelse af målet om 70 % reduktion i 2030 for kommunen som geografi, har Byrådet i februar 2022 besluttet, at der i løbet af 2022 skal udarbejdes en ny klimaplan (DK2020-plan), og at denne klimaplan ved Byrådets godkendelse skal erstatte tiltagene i ovennævnte katalog.

Afrapporteringen indeholder tre dele:

1. En politikkontrol af arbejdet med klima og ressourcer i 2021
2. En oversigt over indsatser i det kommende år
3. Status og anbefalinger til indfrielse af klima-, energi- og ressourcepolitikkenes målsætninger.

1. Arbejdet med klima og ressourcer i 2021 – politikkontrol

Overordnet har fokus for klima- og ressourceindsatsen det seneste år været på en række prioriterede indsatser fra handlekataloget. Herunder følger en oversigt over de projekter, der har været særligt fokus på i 2021.

Omstilling af kommunens biler

Der er iværksat pilotprojekt med omstilling af 27 biler ved Fælleden og Fællesskabets Hus. Derudover er der udarbejdet estimat på omstilling af kommunens resterende flåde af personbiler (pt 96). Der er både regnet på udgift til bilerne selv og på etablering af nødvendig ladeinfrastruktur. Skanderborg Kommune leaser de offentlige biler. Leasing af elbiler forventes at blive udgiftsneutral set i forhold til nuværende leasingordning. Det vurderes, at det koster ca. 4 mio. kr. for etablering af ladestandere.

Resultat: Erfaringer indhentet i forhold til kravsspecifikation til ladestandere. Opstilling af ladestandere ved Fælleden og Fællesskabets Hus i Ry er igangsat. Der udarbejdes forandringsforslag til budget 2023 på baggrund af analysen for den

øvrige personbilsflåde.

Standard for vedvarende energi-anlæg

Der er blevet udarbejdet et udkast til en standard for vedvarende energianlæg. Denne er blevet kvalificeret gennem en offentlig proces, hvor der er indkaldt forslag og ideer til vedvarende energianlæg i kommunen, ligesom en række organisationer er blevet involveret i processen.

Resultat: Der er udarbejdet udkast til en standard, som er under politisk behandling.

Elektrificering af varmforsyning i landsbyer

Skanderborg kommune er med i to EU projekter med forsøgsvis etablering af varmepumper, saltlager og smart styring i områder udenfor fjernvarmeforsynede områder. Det omfatter dels enkelthuse, dels fællesvarme i både nogle eksisterende og nogle kommende boligområder. Formålet er at optimere el-forbrug til varme og varmelager ift. lokal strømproduktion på vedvarende energi, så belastningen på el-nettet minimeres. Det vil forhåbentlig lede til gode businesscases, som kan udbredes til andre områder uden mulighed for fjernvarme. Projektet er ledet af Aalborg Universitet. Aura Energi er også partner i projekterne.

Resultat: Projekterne er klar til at blive udført fysisk, men afventer endelig placering i forhold til forbedrede muligheder for fjernvarme. Projekterne er et led i udfasning af alle olie- og gasfyr i kommunen.

Metanol

Skanderborg Kommune er med i forsøg ledet af Teknologisk Institut, hvor en række eksisterende benzinbiler skal køre på biometanol. Biometanol er langt bedre for klimaet end fossile gasser. Det er lavet af biogas og kan på sigt laves af strøm og CO₂. Skanderborg Kommune lægger enkelte biler til. Transporten står for ca. 35% af CO₂-udledningen i kommunen. Meget af transporten skal over på el, heriblandt alle personbiler, men dels vil der i en lang periode fortsat være mange fossilbaserede biler, dels er det svært for tung transport at køre på el. Her kan biometanol være en overgangsløsning. Det skal dog bemærkes at biometanol er en begrænset ressource, da der er begrænsede biomasseressourcer. Dette vil særligt være en udfordring i en fremtid med yderst begrænset dyreproduktion.

Resultat: Metanol tankstation opføres på Ladegaardsbakken i Skanderborg. Brug af metanol vil kunne nedbringe CO₂-udledningen fra den eksisterende bilpark, samt fra den tunge transport på sigt.

Grønne Forretningsplaner

EU-projektet ECSMV gennemføres af kommuner på tværs af Region Midtjylland og løber 2022 ud. I Skanderborg gennemføres projektet i samarbejde med Erhverv Skanderborg. Formålet er at hjælpe små og mellemstore virksomheder med at effektivisere energiforbruget, skabe CO₂-besparelser, reducere ressourceforbruget og lave grøn forretningsudvikling.

Resultat: 35 virksomheder er screenet for klima og energieffektiviseringspotentiale. 14 virksomheder har fået tilsagn om støtte til at udvikle en grøn forretningsmodel, heraf har 4 virksomheder på nuværende tidspunkt udarbejdet en grøn forretningsmodel. [Se mere her](#)

Det grønne akademi

Skanderborg jobcenter er blevet koblet på initiativet "Det grønne akademi", hvor en række midtjyske kommuner med

Aarhus i spidsen samarbejder med Erhvervsakademiet om at uddanne ledige akademikere til at hjælpe virksomheder med at lave grønne forretningsplaner.

Resultat: Skanderborg jobcenter sender nu hvert semester ledige på uddannelsen samt kobler dem med interesserede virksomheder gennem praktikforløb. [Se mere her](#)

Borgerrettet forløb ”100 på 30”

Forsøg med at køre et borgerrettet online projektudviklingsforløb med det formål at generere 100 lokale klimaidéer på 30 dage gennem 6 online møder og workshops i januar. Fokus var på at skabe klimahandling lokalt – med mulighed for at søge om støtte til sit projekt fra klimapuljen.

Resultat: Deltagelse af godt 100 borgere, generering af over 60 idéer og beskrivelse af 26 konkrete og borgerdrevne klimaprojekter på en digital platform. Der er endnu ikke genereret nogle ansøgninger til klimapuljen på baggrund af forløbet.

Borgerrettet indsats – Familiens klimatopmøde

Skanderborg kommune har indgået samarbejde med Vanebrudspalæet omkring udvikling og udbredelse af konceptet ”Familiens klimatopmøde”, hvor familier via et online format bliver guidet til klimavenlige vanebrud i deres hverdag med målbare CO2 reduktioner.

Resultat: Skanderborgversionen af Familiens Klimatopmøde bliver lanceret til klimafesten 1. april, hvorefter man vil kunne følge familiernes resultater via platformen.

Borgerrettet klimapulje

I 2021 blev de to første ansøgningsrunder gennemført for den borgerrettede klimapulje. Puljen indeholder 500.000 kr. årligt. I 2021 dog 1 mio. kr., da puljen ikke blev uddelt i 2020. Ved marts uddelingen var der derfor 1 mio. kr i puljen (2020+2021 midler) og i oktober uddelingen 500.000 kr. (2022 midler).

Resultat: I alt 983.530 kr. bevilget til hel eller delvis finansiering af 14 projekter. Af de resterende 516.470 kr. fra de to runder er der bevilget 150.000 kr. til at finansiere klimafesten og 300.000 kr. til opsætning af ladestandere. (Se beslutning Miljø- og Planudvalgets møde den 10. august 2021 samt Klima-, Miljø- og Planudvalgets møde den 4. januar 2022.

Borgerrettede klimacaféer

Afholdt i alt 6 online klimacaféer i løbet af 2021 med fokus på henholdsvis klimahaver, skovhaver, bygningspuljen, klimapuljen, restaffald/madspild og klimavenlig kost.

Resultat: Uddannelse af knap 200 borgere i klimarelaterede emner.

Klimaskole

Gennemført indsats omkring klimaskoler i samarbejde med Børn og Unge fagsekretariatet.

Resultat: 9 skoler har etableret udefaciliteter og undervisningsforløb, der styrker deres klima-, natur- og udeundervisning. Fælles kort over klima/natur undervisningsmaterialer samt -besøgssteder i kommunen er blevet udviklet. [Se mere her](#)

Klimaskov

Udarbejdet grundlag for at bruge den relativt nyplantede Anebjerg skov til at lave borgerrettede aktiviteter med fokus på klima, natur og biodiversitet.

Resultat: Udviklet 10 interventioner i skoven i samarbejde med Naturstyrelsen, Forsyningen, Aarhus Arkitektskole og 10. klassecenteret. Er finansieret og forventes implementeret over de kommende 2 år. [Se mere her](#)

Klimahaver

Gennemført indsats for at minimere haveaffald og fremme CO2 optag på fællesarealer.

Resultat: 20 grundejerforeninger har søgt om og fået besøg af en klimahavekonsulent i forhold til at lave klimatiltag på deres fællesarealer.

Mindre madspild og mere klimavenlig kost

Forberedelse af indsats om mindre madspild og mere klimavenlig kost i de kommunale institutioner. Blandt andet med stor involvering af køkkenerne selv.

Resultat: Indsatsen gearet med 500.000 fra fonden for køkkenomstilling. 39 af kommunens 45 offentlige køkkener har frivilligt tilmeldt sig kurser og er nu i gang. Mål om bl.a. halvering af kommunens indkøb af kød til de involverede kantiner, om mere økologi og mindre madspild. [Se mere her](#)

Kommunikation under paraplyen Grøn Skanderborg

Løbende kommunikation om igangværende projekter og grønne tiltag i kommunen. Se bilag 2 for presseklip januar 2021 – marts 2022 (og der har været flere ting i pressen, men bilaget dækker over de presseklip, der er udsprunget af historier og pressemeddelelser udsendt af Skanderborg Kommune). En samlet og uddybet status på alle igangværende og planlagte aktiviteter findes i bilag 1, hvoraf det også fremgår, hvilke af de konkrete forandringer i klima-, energi- og ressourcekataloget, der på nuværende tidspunkt er finansieret - enten ved tidligere byrådsbeslutninger, via klimapuljen eller som kan rummes inden for rammerne af den eksisterende drift.

2. Klima- og ressourcetiltag planlagt i 2022

Primært fokus for 2022 er at udarbejde en ny klimaplan (DK2020).

Der vil blive kortlagt en række mulige projekter gennem en inddragelsesproces, som bl.a. omfatter etablering af klimapartnerskaber. Projekterne skal vise de trin, der skal til for at nå CO2 neutralitet (også kaldet ”reduktionssti”) i 2050. På nogle områder vil det handle om igangsættelse af allerede definerede projekter, på andre vil det handle om definering af nye.

De fire prioriterede hovedområder er:

1. Landbruget og landbrugets organisationer (igangsat)

2. Virksomheder (under opstart)
3. Landsbyer og andre borgerfællesskaber (under opstart)
4. Forsyningsvirksomheder (delvist igangsat).

Disse fire områder – sammen med CO2 reduktion for kommunen som virksomhed - vil tilsammen danne ramme for både igangværende og nye tiltag fra handlekataloget og klimapuljen:

Igangværende tiltag, der fortsætter i 2022:

- Gennemføre projektet om mindre madspild og mere klimavenlig kost i de kommunale institutioner
- Afslutte projektet om mindre madspild i skolen
- Gennemføre de første interventioner i forhold til klimaformidling i Anebjergskoven
- Fortsætte den eksterne kommunikation under paraplyen ”Grøn Skanderborg”
- Gennemføre næste ansøgningsrunde af den borgerrettede klimapulje
- Fortsætte projektet om opstilling af ladestander i det offentlige rum
- Fortsætte opstillingen af ladestander til kommunens egne biler.
- Afslutte processen omkring standarder for vedvarende energianlæg
- Gennemføre de første udskiftninger af de resterende kommunale olie- og naturgasfyr
- Fortsætte EU projektet omkring elektrificering af landsbyer
- Fortsætte Metanolprojektet.

Nye tiltag, der igangsættes i 2022 (numre henviser til nummer i handlekataloget, se bilag 4):

- Opstart af lokal energialliance med henblik på at lave en samlet strategisk energiplan (1.6)
- Understøtte udbredelsen af solceller ved erhvervsvirksomheder (klimapuljen 2022)
- Opstarte proces med industrivirksomheder omkring udfasning af fossile brændsler (1.3)
- Fremme klimahandling i landsbyerne (klimapuljen 2021)
- Opstarte CO2 reducerende tiltag med landbruget (3.4)
- Afsøge potentiale for udtagning af lavbundslande (3.3)
- Afsøge potentiale for skovrejsning (3.2).

Derudover er der med den aktuelle forsynings- og energikrise med voldsomme prisstigninger på olie og gas et akut og øget fokus på udbredelse af fjernvarme, som vil fortsætte i hele 2022.

Arbejdet med tiltagene samt udarbejdelsen af DK2020 klimaplanen får yderligere forstærkning med ansættelse af to ekstra midlertidige klimamedarbejdere pr. 1. april 2022 samt assistance fra de øvrige fagsekretariater, som hver har dedikeret ca. 120 timer til opgaven.

3. Status og anbefaling til indfrielse af klima-, energi- og ressourcepolitikens målsætninger i 2025 og 2030

Målsætning 1 - Skanderborg kommune som virksomhed er CO2-neutral i 2025:

I lyset af at målsætningen om CO2 neutralitet for kommunen som virksomhed skal være indfriet om senest 3 år, er det administrationens anbefaling, at der i forbindelse med budget 2023 og klimapuljen 2023 primært prioriteres midler til denne målsætning. Se separat sag om målsætningen for kommunen som virksomhed på nærværende dagsorden.

Målsætning 2 - Skanderborg Kommune har som samfund reduceret udledningen af CO2 med 70 % i 2030, set i forhold til udledningen i 1990:

CO2-udledningen for Skanderborg Kommune som samfund er faldet ca. 30 % ift. 1990, så der mangler yderligere 40%-points svarende til ca. 280.000 tons. Se separat sag om klima- og energiregnskab for kommunen som geografi på nærværende dagsorden. Da Skanderborg Kommune som virksomhed står for under 1 % af den samlede CO2-udledninger i kommunen som geografi, er de planlagte partnerskaber med landbrugets organisationer, industrivirksomheder, landsbyfælleskaber og forsyningsvirksomheder blandt de øverste prioriterer i udarbejdelsen af den nye DK2020 klimaplan.

Også de nationale rammebetingelser er afgørende for udviklingen. Siden sidste status på klimaindsatsen er der blandt andet indgået en aftale på landbrugsområdet, der betyder, at der kommer tilskud til en række CO2 reducerende tiltag i sektoren. Derudover afventes udfaldet af forhandlingerne om en national ensartet CO2-afgift, som kan få stor betydning for indfrielse af 2030 målsætningen i alle sektorer.

Udarbejdelsen af en ny klimaplan inden for rammerne af DK2020 forventes at give et markant løft til arbejdet med klima og grøn omstilling. Dels ved at give arbejdet yderligere data- og metodemæssigt tyngde, samt at bidrage til bedre prioriteringsmuligheder til arbejdet.

Erfaringen fra DK2020-projektet nationalt er, at kommunerne med den nuværende kendte teknologi og rammevilkår vil stå med en vis "manko" (tilbageværende CO2udledninger) i 2030 ift. 70 % målsætningen. En gennemarbejdet DK2020-klimaplan vil give Skanderborg Kommune bedre mulighed for at nedbringe den forventede manko i 2030.

Målsætning 3 - Skanderborg Kommune har både som samfund og virksomhed i 2030 i videst muligt omfang begrænset sit forbrug af ressourcer, ligesom flest mulige ressourcer genbruges, genanvendes og genudnyttes:

Graden af reduceret ressourceforbrug er, bortset fra indkøbsområdet og affaldsområdet, vanskeligt kvantificerbart. Derfor baseres indsatsen på en kvalitativ tilgang, baseret på viden fra forskning og praksis inden for cirkulær økonomi. Hovedparten af projekterne indenfor ressourcer og cirkulær økonomi løftes af Renosyd under affaldsplanen – nogen af indsatserne dog i samarbejde med kommunen.

I 2021 har administrationen specifikt haft samarbejder med Renosyd om:

- Klimahaver, herunder reduktion af have affald
- Udvikling af undervisningsforløb omkring madspild. Først med gennemførelse af pilotprojekt på to skoler. Dernæst med udvikling af forløb til både mellemtrinnet og udskolingen, der ligger klar på Skanderborg modulet af "Min uddannelse" midt april til brug for skoleåret 2022/2023.

Kommunen gør også en væsentlig indsats via den nye, grønne indkøbspolitik, der har fokus på at reducere ressourceforbrug ved kommunale indkøb.

En anden central indsats er affaldsindsamling på de kommunale institutioner, som er iværksat i 2020, men har krævet løbende opfølgning i løbet af 2021 for at sikre, at de fleste institutioner sorterer, som de skal. Der er fortsat et stort potentiale i at nedbringe ressourceforbruget – både hos borgere, i erhvervslivet og for kommunen som virksomhed.

Byrådet har besluttet, at reduceret ressourceforbrug skal indgå som et element i den kommende klimaplan (DK2020-planen). Det forventes, at der i den sammenhæng identificeres nye konkrete ressourcebesparende tiltag (blandt andet i samarbejde med Renosyd, som har taget fat på at udarbejde en ny affaldsplan), som kan indgå i en kommende klimaplan.

Økonomi

Klimapuljen	Budget	Forbrug pr. 1. marts 2022
2021		
Mindre madspild/klimavenlig kost	150.000	22.705
Mindre madspild i skolen	100.000	-
Klimapartnerskaber – borgere	200.000	165.000
Klimahandling i landsbyerne	200.000	-
Klimaskole og klimaskov	1.700.000	1.101.713
Klimahaver	100.000	89.750
Grøn omstilling - kommunikation	110.000	110.000
Lokal energialliance	150.000	-
Lavemissionslandbrug	340.000	-
Klimapuljen borgerrettet	500.000	431.580 (marts runde)
Klimamedarbejder	650.000	650.000
I alt	4.200.000	2.570.748 (restbeløbet er disponeret til færdiggørelse af indsatserne)

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen om klimaindsatsen i 2021 tages til efterretning
- at forslag til prioritering af klimaindsatser i 2022 godkendes
- at status for indfrielse af klimapolitikens målsætninger i 2025 og 2030 tages til efterretning.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tage orienteringen om klimaindsatsen i 2021 til efterretning
- at godkende forslag til prioritering af klimaindsatser i 2022
- at tage status for indfrielse af klimapolitikens målsætninger i 2025 og 2030 til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Oversigt over realiserede og planlagte klimatiltag 2021-2022

Bilag 2 - Presseklip jan 21-marts 22

Bilag 3 - Klima-, energi- og ressourcepolitik maj 2020

NYT bilag 4 Klima-, energi- og ressourcekatalog - [www](#)

Punkt 80: CO₂-neutralitet i 2025 for kommunen som virksomhed

00.16.02-G01-1-18

Resume

Klima-, Miljø- og Planudvalget skal tage stilling til, hvilke forandringsforslag, der skal udarbejdes som grundlag for at indfri ambitionen om CO₂-neutral kommune i 2025, samt drøfte hvordan CO₂-mankoen i 2025 skal håndteres.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede med klima-, energi- og ressourcepolitikken, at kommunen som virksomhed skal være CO₂-neutral i 2025 (se bilag). Målet i 2025 er behandlet som udfordring 3 i situationsbilledet til budget 2023-2026. Med politikken godkendte Byrådet et delvist ufinansieret katalog (Klima-, energi- og ressourcekataloget) over forandringer, der kan bidrage til at indfri målsætningen.

I vedlagte bilag oplystes hver af de elementer, der indgår i CO₂-regnskabet for kommunen som virksomhed. For hvert element er beskrevet mulige reduktionstiltag, effekt, omkostninger samt forventet CO₂-manko, der bygger på tiltag beskrevet i kataloget. Sagen uddyber beskrivelsen i situationsbilledet.

For en investering på godt 11 mio. kr. vil Byrådet frem mod 2025 kunne initiere tiltag, der kan reducere CO₂-udledningen med anslået 1.515 tons CO₂, hvilket svarer til 39 procent af den samlede CO₂ udledning i 2021.

Mankoen på 61 % CO₂ kan reduceres med ca. 20 procentpoint ved at konvertere gasfyr på kommunale institutioner til varmepumpe eller fjernvarme til en anslået pris på 8,9 mio. kr. Det foreslås, at der udarbejdes et oplæg til udfasning af disse gasfyr til brug for budgetprocessen for 2024.

Den resterende manko kan håndteres via tiltag, der fremmer optag af CO₂ (eksempelvis skovrejsning) og/eller kompensation via projekter. CO₂-mankoen kan håndteres på forskellig vis, via optag eller kompensation.

Skovrejsning (optag)

Klimarådet estimerer, at skovrejsning har en gennemsnitlig klimamæssig effekt på 10 ton CO₂e per ha per år. Klimarådet vurderer også, at skovrejsning har positive miljøeffekter i form af mindre forbrug af pesticider og typisk mindre udvaskning af kvælstof, end hvis arealet anvendes til landbrug. Skove har også en høj rekreativ værdi og bidrager positivt til grundvandsdannelse. På lang sigt kan skovrejsning også have positive effekter for biodiversiteten. Det afhænger dog af, hvad der tidligere var på arealet, hvordan skovrejsning gennemføres, og hvordan skoven drives. Værdien af ovennævnte positive miljøeffekter mv. er ikke indregnet i nedenstående priser.

Skanderborg Kommune har sammen med Naturstyrelsen stået for et større skovrejsningsprojekt i Anebjerg, ligesom der planlægges for skov ved Hørning. Muligheden for at CO₂-effekten fra disse projekter kan indgå i kommunens virksomhedsregnskab afsøges af administrationen.

Modeller og priser for skovrejsning, hvor CO₂-effekten kan godskrives i regnskabet for kommunen som virksomhed:

1. Finansiering af skov uden for kommunegrænsen via eksempelvis Growing trees network: Ca. 180 kr. per reduceret ton CO₂ per år'.

2. Samarbejdsprojekter med lodsejere inden for kommunegrænsen – lodsejer stiller areal til rådighed, kommunen finansierer trærejsning og kan godskrive CO₂-effekten i sit virksomhedsregnskab. Pris 50.000 kr./ha, som optager 10 tons CO₂ pr år i op til 100 år. Set over 50 år svarer investeringen til 100 kr. pr. ton CO₂.
3. Kommunen opkøber landbrugsjord inden for kommunegrænsen (170-200.000 kr./ha) og planter træer (50.000 kr./ha), hvilket giver en udgift på 500 kr./ton reduceret CO₂ set over 50 år.

Model 2 og 3 vil kræve en væsentlig initialinvestering til køb af jord henholdsvis træplantning. I model 3 vil offentlighedens adgang til skovområdet kunne sikres, da kommunen ejer arealet. Erfaringen med skovrejsning på arealer ejet af private lodsejere er, at offentligheden typisk begrænses i adgangen.

Lavbundsjord (optag)

Skanderborg Kommune rummer begrænsede lavbundarealer. Et af de største sammenhængende områder er Illerup ådal, hvor kommunen deltager i et projekt, der også omfatter lavbundsjord. Klimarådet vurderer, at der er stort reduktionspotentiale i udtagne lavbundslande, hvor prisen per ton afhænger af jordsammensætning.

Udtagning af lavbundslande gennem f.eks. multifunktionel jordfordeling rummer muligheder for at skabe lokale rekreative områder, naturgenopretning eller/og anvendelse af marginale, ofte våde/fugtige arealer til solceller. I forbindelse med landbrugsindsatsen skal der gennemføres en analyse af potentialet for udtagning af lavbundsland i kommunen. Herunder kan potentialet i kommunalt opkøb og udtagning af lavbundsland klarlægges.

Kompensation i udlandet

Det fremgår af klima-, energi- og ressourcopolitikken, at kommunen om nødvendigt vil kompensere for sine udledninger af klimagasser. Som overgangsordning, frem mod en mere moden og økonomisk bæredygtig teknologi (eksempelvis elvarevogne samt lastbiler til Entreprenørgården) eller gennemførelse af omstillingsprocesser (eksempelvis udvidelse af fjernvarmeområder), kan der anvendes kompensation via internationale certificeringsordninger.

Den grønne tænketank Concito og Det grønne Råd peger på standarder som Verified Carbon Standard (VCS) eller Gold Standard som muligheder for at kompensere via klimaprojekter, der ellers ikke var blevet gennemført (kaldet additionalitet). Det kan være skovrejsningsprojekter, etablering af vedvarende energi eller energieffektiviseringsprojekter.

Til eksempel kan 1 ton CO₂ kompenseres for mellem ca. 80 og 180 kr.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at der udarbejdes forandringsforslag til budget 2023 for udfasning af 5 olie- og gasfyr, samt oplæg til udfasning af øvrige gasfyr til budget 2024
- at der udarbejdes forslag til standard for transport i arbejdstiden
- at der senest i forbindelse med forarbejderne til budget 2025 udarbejdes forslag til omstilling af kommunens øvrige flåde af køretøjer, herunder varevogne, minibusser samt lastbiler og maskiner på Entreprenørgården frem mod 2030
- at der udarbejdes oplæg til håndtering af manko, og at den nærmere præcisering heraf sker i regi af Klima-, Miljø- og Planudvalget.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at der udarbejdes forandringsforslag til budget 2023 for udfasning af 5 olie- og gasfyr, samt oplæg til udfasning af øvrige gasfyr til budget 2024
- at der udarbejdes forslag til standard for transport i arbejdstiden
- at der senest i forbindelse med forarbejderne til budget 2025 udarbejdes forslag til omstilling af kommunens øvrige flåde af køretøjer, herunder varevogne, minibusser samt lastbiler og maskiner på Entreprenørgården frem mod 2030
- at de samlede skønnede økonomiske konsekvenser om at blive CO2-neutral i 2025 indarbejdes som forandringer til budgetlægningen for 2023-26.

Bilag

CO2-regnskab Skanderborg Kommune som virksomhed 2021

Oversigt over tiltag, reduktionspotentialer, økonomi og manko

Punkt 81: Klima og ressourcer - klimamæssige konsekvenser i dagsordenspunkter

00.16.02-G01-1-18

Resume

Klima-, Miljø-, og Plan-udvalget skal tage stilling til om der skal gennemføres et pilotprojekt med det formål at tydeliggøre positive og negative påvirkninger af klimamålsætninger i dagsordenspunkter om sager fra Plan, Teknik og Miljø.

Sagsfremstilling

Klima-, Miljø- og Planudvalget har bedt administrationen om at komme med forslag til hvordan klimamæssige konsekvenser kan fremgå af dagsordenspunkter til udvalget. Administrationen har været i dialog med en række kommuner om mulighederne. Generelt er tilbagemeldingerne, at det er vanskeligt særligt at kvantificere klimaeffekterne af en given beslutning. De kommuner, der arbejder med klima i sagsfremstillingerne, arbejder derfor primært med kvalitative beskrivelser af klimaeffekterne. Hvor det er muligt suppleres disse med relevante data for CO₂-udledning.

Erfaringer kommunerne er:

- Grundet kompleksiteten på feltet, har kommunernes indsatser forsøgsmæssig karakter, og det understreges, at man prøver sig frem, og endnu ikke mener at have fundet en langtidsholdbar model.
- På fagområder som indkøb, ejendomsområdet med flere arbejdes der blandt andet fra nationalt hold på at udvikle data, redskaber og målemetoder, der kan bruges til at kvalificere politiske beslutninger.
- Enkelte kommuner skal til at arbejde med pålægge en CO₂-pris ved udvalgte indkøb for at tilvejebringe et sammenligningsgrundlag. De forudser dog væsentlige udfordringer med at finde produkter, der kan sammenlignes, da relativt få virksomheder har mulighed for at beskrive klimabelastningen fra det enkelte produkt. Og de få produkter, der faktisk er beskrevet, kan ofte ikke sammenlignes, da virksomhederne bag typisk ikke anvender sammenlignelige CO₂-opgørelsesmetoder.

Pilotprojekt - klima i dagsordenspunkter

På baggrund af ovenstående foreslår administrationen, at der gennemføres et pilotprojekt i Klima-, Plan- og Miljøudvalget. Formålet er at belyse klimapåvirkningen ved beslutninger og om muligt understøtte udvalgets mulighed for at prioritere mellem flere alternative valgmuligheder.

Konkret afprøves potentialet ved, at alle dagsordenspunkter fra Plan, Teknik og Miljø under punktet "Økonomi" indeholder et afsnit om klimamæssige konsekvenser. Afsnittet skal kort svare på, om tiltaget har positiv eller negativ påvirkning på Byrådets målsætninger på klimaområdet, og om der kan vælges mere klima- eller ressourcevenlige alternativ(er).

Positiv eller negativ påvirkning vurderes i forhold til målsætningerne om:

- at kommunen som virksomhed er CO₂-neutral i 2025
- at CO₂-udledningen for kommunen som geografi er reduceret med 70 % set i forhold til 1990
- at kommunen som geografi er CO₂-neutralt i 2050
- at ressourceforbruget mindskes mest muligt, ligesom mest muligt genbruges og genanvendes.

Ved positiv påvirkning tages der i beskrivelsen udgangspunkt i kategoriseringen fra klima-, energi- og ressourcekataloget. Det vil sige positiv påvirkning, der enten 1) giver direkte målbart bidrag eller 2) kun vanskeligt målbart bidrag eller 3)

indirekte bidrag som eksempelvis forudsætning for den grønne omstilling. Om muligt udarbejdes eller vedlægges data i form af CO2-påvirkning, skyggepris eller lignende.

Forsøgsordning

Det foreslås, at ovenstående pilotprojekt afprøves i en periode. Hver tredje måned gør Klima-, Miljø- og Planudvalget kort status på anvendelsen, vurderer om ordningen er værdifuld for udvalget, og der foretages om nødvendigt mindre tilrettelser. Modellen evalueres i oktober 2022 med fokus på, om den giver værdi for udvalget og fremmer mulighed for at prioritere på baggrund af klimapåvirkning. Samtidig vurderes det, om ordningen skal udbredes til flere fagområder.

Økonomi

Det forventes at der i opstartsfasen vil skulle bruges en del ressourcer i fagsekretariatet på tværs af afdelinger på at få vurderingen af påvirkningen udarbejdet og kvalificeret. Samtidig vil der formentlig skulle bruges ressourcer på at efteruddanne personalet. Ressourcetrækket forventes at kunne rummes inden for den eksisterende ramme.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at der igangsættes et pilotforsøg med henblik på at beskrive klimapåvirkningen i sager fremsendt til Klima-, Miljø- og Planudvalget
- at pilotforsøget evalueres i oktober 2023 med henblik på at vurdere, om det skal videreføres og evt. udbredes til andre udvalg.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at der igangsættes et pilotforsøg med henblik på at beskrive klimapåvirkningen i sager fremsendt til Klima-, Miljø- og Planudvalget
- at pilotforsøget evalueres i oktober 2023 med henblik på at vurdere, om det skal videreføres og evt. udbredes til andre udvalg.

Punkt 82: Budget 2023 - 2026

00.30.10-S55-10-22

Resume

Med denne sag skal Klima-, Miljø- og Planudvalget drøfte, hvordan budgetprocessen skal tilrettelægges på udvalgets møder i maj og juni.

Sagsfremstilling

Indledende omkring budgetprocessen og udvalgets rolle

Fagudvalgene er politikformulerende og politikkontrollerende inden for deres respektive fagområder. I budgetprocessen betyder det, at fagudvalgene formulerer konkrete forslag til forandringer på både drift og anlæg, som oversendes til Byrådets samlede behandling af budgetlægningen.

Forandringsforslagene kan

- udspringe af et borgerforslag,
- håndtere en af de væsentlige udfordringer fra det administrative situationsbillede eller
- opstå som et andet ønske fra udvalget.

Forandringerne skal først og fremmest sikre, at politikkerne omsættes i praksis. Udvalgene skal arbejde med forslag til forandringer på drift og anlæg på møderne i maj og juni. Forslag til forandringer skal være færdige på junimødet og overdrages til Byrådets budgetstatusmøde i juni 2022. Forslagene skal være prioriteret af udvalget, når de overdrages til Byrådet.

På dette møde skal udvalget tilrettelægge budgetprocessen, og her vil følgende punkter indgå:

1. Dialog med interessenter
2. Borgerforslag
3. Præsentation af situationsbilledet
4. Forslag til forandringer på drift og anlæg
5. Andet

1. Dialog med interessenter

I budgetprocessen har udvalget mulighed for at gå i dialog med interessenter. Det kan eksempelvis være råd, nævn, brugerbestyrelser eller andre interessenter, som er relevante at gå i dialog med i forbindelse med budgetlægningen for Budget 2023-2026.

Udvalget skal beslutte, om der skal være dialog med interessenter i løbet af budgetprocessen og i så fald, hvem der skal inviteres.

2. Borgerforslag

Borgere, råd, nævn, brugerbestyrelser m.v. har haft mulighed for at komme med forslag til Budget 2023-2026. Fristen for at komme med forslag var den 28. marts, og de indkomne forslag er vedlagt som bilag til sagen. Bilaget er inddelt i

udvalg, så det fremgår, hvilket udvalg borgerforslagene hører under.

Udvalget behandler de indkomne borgerforslag vedrørende eget område og beslutter, om der skal udarbejdes konkrete forandringsforslag på drift eller anlæg på baggrund heraf.

3. Præsentation af situationsbilledet

Administrationen har udarbejdet et situationsbillede til budgetprocessen, som indeholder et overblik over de væsentligste udfordringer på driften de kommende år. Situationsbilledet bliver præsenteret for hele Byrådet på budgettemamødet den 28. april 2022, men er ligeledes vedhæftet denne sag med henblik på en tidlig introduktion af de otte udfordringer.

4. Forslag til forandringer på drift og anlæg

Der er mulighed for at fremsætte forslag til forandringer på både drift og anlæg, som ikke er begrundet i enten et borgerforslag eller det administrative situationsbillede.

På anlægsområdet kan der stilles forslag om nye anlæg, som ikke fremgår af det tekniske anlægsbudget, og hvor der derfor skal udarbejdes nye forandringer. Det tekniske anlægsbudget præsenteres for Byrådet på budgettemamødet den 28. april 2022 og overdrages derefter til udvalgene til behandling på udvalgsmøderne i maj og juni.

Det skal bemærkes, at der på Plan, Teknik og Miljøområdet er følgende væsentlige emner, som udvalget kan drøfte som mulige forandringsforslag til budgetperioden 2023 - 2026.

1. Klimatiltag

Der er truffet politisk beslutning om, at Skanderborg Kommune skal være CO2 neutral i 2025. For at nå dette mål kræves en række indsatser, som f.eks. udskiftning af kommunale institutioners olie- og gasfyr til fjernvarme og varmepumpe, omstilling af 800 vejbelysningsarmaturer til LED eller som udskiftning af den kommunale bilpark til elbiler samt etablering af ladestander hertil. Dette beskrives i anden sagsfremstilling på dette møde.

2. Plan for vandhåndtering i Gudenåsystemet

Der er et behov for at skabe en langsigtet, konkret plan for, hvordan vi indretter os omkring vandet i Gudenåsystemet, med udgangspunkt i den Helhedsplan for Gudenåen, der blev fremlagt på Klima-, Miljø- og Planudvalgets møde den 1. marts.

3. Anbefaling vedr. turismefaciliteter

Anbefaling 2.1 fra § 17 stk. 4 udvalget for Erhverv og Turisme omhandler et ønske om at arbejde med at "sikre basisproduktet, som turisterne møder er i orden. Det indebærer at skilte, adgange til toiletter, affaldssortering mv. er i orden".

4. Trafiksikkerhed for skoleveje og nær fritidsfaciliteter

I 2013 blev der politisk vedtaget en handleplan for forbedring af trafiksikkerheden omkring skolerne og fritidsfaciliteterne. De tiltag som blev kortlagt dengang, er i store træk gennemført. En ny analyse af skoleveje og nær fritidsfaciliteter foreslås for at skabe overblik over, hvor i kommunen trafiksikkerheden omkring skolerne og fritidsfaciliteterne kan forbedres, således at arbejdet med at skabe trafiksikker færdsel kan fortsætte.

5. Genetablering af trafikikkerhedspulje

Skanderborg Kommune havde tidligere en pulje til forbedring af trafikikkerheden i kommunen, som foreslås genetableret. Denne pulje har til formål at løbende forbedre trafikikkerheden på kommunens vej- og stinet.

6. Vedligehold af den investerede kapital for trafik infrastruktur

Der er et efterslæb på vedligehold af veje, broer, stier mv., som der i dag ikke er et tilstrækkelig godt overblik over, ligesom der ikke findes en plan for løbende genopretning af den trafikale infrastruktur. Derfor foreslås en registrering efterfulgt af udarbejdelse af en plan for investeringer, således at større infrastrukturarbejder kan indgå i den 10-årige investeringsoversigt.

7. Der er følgende konkrete bygværker, som har akut behov for udbedringer, som har et omfang, der ikke kan indeholdes i det almindelige driftsbudget:

- Underføring af Jeksen Bæk under Kollens Møllevej
- Underføring af Gudenåen under Rodelundvej
- Underføring af sti under Lethsmindevej
- Genopretning af bolværk ved Ry Marina.

8. Større trafikikkerhedsprojekter

Der er flere problematiske kryds med stor risiko for uheld i Skanderborg Kommune, hvor ombygning vil kunne forbedre trafikikkerheden væsentligt.

- Forsætning af kryds ved Låsbyvej / Ryvejen (stort antal uheld i dag)
- Randersvej, Jeksen - krydsudformning, ny vej og rundkørsel (sag, som Klima- Plan- og Miljøudvalget er orienteret om har haft konsekvenser for busdriften i Jeksen).

9. Vejarbejder afledt af vedtagne lokalplaner

Der er vedtaget to lokalplaner i 2021, som afføder nødvendige vejarbejder:

- P-plads ved Campus, på Thomas Helsteds Vej
- Nyt fortorv langs Engvej i Herskind.

10. Opklassificering af stier

Byrådet besluttede i marts 2021 at en række stier skulle ændre status fra privatejede stier til offentligt ejede stier. I forbindelse hermed blev det besluttet at en del af stierne skulle belyses, for at leve op til kommunens standard, og at udgifter hertil skulle behandles i forbindelse med budget 2022.

5. Andet

Byrådet vedtog den 27. oktober 2022 "Politik for digitalisering". I "Politik for digitalisering" beskrives Skanderborg Kommunes vision og strategispor for arbejdet med digitalisering. Digitalisering er ikke et mål i sig selv, men et redskab der understøtter udførelsen af Byrådets overordnede vision og politikker, så der skabes værdi og effekt for borgere og virksomheder. Udvalgene skal derfor i budgetprocessen drøfte, hvordan digitalisering kan understøtte realisering af politikerne og om der skal udarbejdes konkrete forandringer i relation hertil. "Politik for digitalisering" er vedhæftet dagsordenspunktet

Der kan også være andre tværgående politikker, som udvalgene ønsker at arbejde med i budgetprocessen.

Der kan endvidere være andre punkter end de ovennævnte, som er relevante at tage med i budgetprocessen. Udvalget drøfter og beslutter, om der er andet, der skal prioriteres på maj- og junimøderne.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at det drøftes, hvordan budgetprocessen skal tilrettelægges på udvalgets møder i maj og juni, herunder hvad der yderligere skal belyses til møderne i maj og juni.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at følgende borgerforslag omsættes til egentlige forslag til forandringer til budgetlægningen til næste møde: 3.1 Øget budget til gennemførelse af indsatsplaner for grundvandssikring, pkt. 3.3. Hævelse af budgetsum til cykelstier i Skanderborg Kommune og pkt. 3.6 Oprensning af Lillesø og forbedring af vandmiljø i Skanderborg Sø
- at de 10 opmærksomhedspunkter nævnt i sagsfremstillingen beskrives som forslag til næste møde
- at følgende - jf. tidligere punkter på dagsordenen - formuleres af forslag til forandringer til næste møde: puljer jordopkøb til grundvandsbeskyttelse og til VE-anlæg.

Bilag

Administrativt situationsbillede til Budget 2023-2026 (Godkendt i KCL 22 marts 2022)

Borgerforslag til Budget 2023 - 2026

Borgerforslag til Budget 2023 - 2026 - Bilagsdelen

Politik for digitalisering

Punkt 83: Oplæg til udmøntning af landdistriktspolitikken og samarbejde med dialogpartner

00.01.00-G01-13-22

Resume

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget fremsender punktet om det videre arbejde med implementering med landdistriktspolitikken til orientering.

Sagsfremstilling

Med vedtagelse Landdistriktspolitikken i efteråret 2021 blev det besluttet, at implementering af politikken afventer en demokratisk valgt samlende dialogpartner der i samarbejdet med administrationen vil arbejde videre med prioriteringer af initiativerne i politikken.

Landdistriktspolitikken

Landdistriktspolitikken indeholder vision, strategispor samt et ikke prioriteret idékatalog. Landdistriktspolitikken er vedlagt som bilag.

Visionen

"Landsbyerne og landområderne i kommunen er vigtige, og kan noget særligt hver især. Et fællestræk er de nære fællesskaber, naturen omkring og det lokale engagement. Landsbyerne har en evne til at sætte ting i værk og til at få projekter til at lykkes via lokale kræfter. Byrådet ønsker at værne om landsbyerne og at understøtte den lokale virkelyst. Bæredygtig udvikling er en forudsætning for levedygtige landsbyer med arbejdspladser, offentlig og privat service. På den måde kan kommune og aktive borgere i fællesskab skabe de bedst mulige rammer for fremtidens landsbyer og landområder i en kommune på vej mod de 70.000 borgere."

Landdistriktspolitikens fire strategispor og idékatalog

- Udvikling og bosætning
- Dialog
- Mobilitet
- Klima og bæredygtighed

Landdistriktspolitikken indeholder et ikke prioriteret idékatalog med idéer og inspiration der er fremkommet som et resultat af dialogen om politikken. Disse er ikke besluttet igangsat eller indarbejdet i budgettet.

Det videre forløb for udmøntning af Landdistriktspolitikken

I forbindelse med den planlagte udmøntning af Landdistriktspolitikken i 2022 foreslås det at sætte særligt fokus på strategisporet Dialog, jf. punktet i politikken og herunder punktet Byrådet vil arbejde for - "at sikre dialog med kommune og en samlende dialogpartner om den overordnede udvikling i landsbyerne".

Landsbysamvirket og Landsbyforum har nu gennem en længere periode arbejdet på at fusionere. Landsbysamvirket har indkaldt til generalforamling den 26. februar 2022, hvor der stilles forslag om fusion med Landsbyforum og vedtægtsændringer, der skal vedtages af medlemmerne. Forudsat fusionen vedtages forventes foreningen navn at være

"Landsbyfællesskabet i Skanderborg Kommune" (herefter Landsbyfællesskabet). Foreningens forslag til vedtægter ses i bilag.

Det foreslås, at Skanderborg Kommune inviterer Landsbyfællesskabet til en drøftelse af rollen som dialogpartner, herunder:

- samarbejde om udrulning og implementering af Landdistriktspolitikken
- samarbejde om prioritering af initiativerne og udarbejdelse af handleplaner
- samarbejde om det videre arbejde med kriterier for og udmøntning af puljerne på landdistriktsområdet
- samarbejde omkring dialogform og mødestruktur

Det foreslås, at Landsbyfællesskabet inviteres til Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget mødet den 4. maj 2022 for en drøftelse af implementering af politikken. På mødet præsenteres et forslag til den kommende dialogform og mødestruktur, en prioritering af initiativerne og kommende handleplaner. Derudover er der med udløb af den to-årige Landsbypulje med udgangen af 2021 nu afsat nye midler til landdistriktsområdet. Derfor foreslås en udvikling af kriterier for puljemidler, således at disse følger Landdistriktspolitikken. Forslag til opdeling af puljerne og kriterier for disse vil ligeledes blive fremlagt til drøftelse på mødet den 4. maj 2022. På mødet i juni vil udvalget få forelagt en sag og træffe beslutning om kriterier for udmøntning af puljerne.

Økonomi

Der er på budget 2022-2025 afsat midler til to puljer på landdistiktsområdet.

Anlægsbevilling på Skønpuljen til landsbyerne 2022 - 2025

Pulje (mio. kr.)	2022	2023	2024	2025
Skønpulje til landsbyerne	0,50	1,00	1,00	1,00

Driftsmidler Landdistriktpuljen 2022 - 2025

Pulje (mio. kr.)	2022	2023	2024	2025
Landdistriktpuljen	0,25	0,25	0,25	0,25

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Udvikling, Kultur og Erhverv indstiller,

- at dialogpartner Landsbyfællesskabet tillægges rollen som dialogpartner på landdistriktsområdet, under forudsætning af at fusionen og de vedlagte vedtægter godkendes på generalforsamlingen
- at Landsbyfællesskabet inviteres med til udvalgmødet den 4. maj 2022, hvor implementering af landdistriktspolitikken, prioritering af initiativerne og forslag til kriterier og udmøntning af puljerne på landdistriktsområdet drøftes
- at sagen fremsendes til orientering til Klima-, Miljø- og Planudvalget med baggrund i landdistriktspolitikens fokus på bl.a. bæredygtighed og mobilitet.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tage orienteringen til efterretning.

Beslutning fra Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget , 2. marts 2022, pkt. 18:

Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget vedtog

- at tage til efterretning, at fusionen til Landsbyfællesskabet er gennemført og vedtægterne er godkendt
- at Landsbyfællesskabet tillægges rollen som dialogpartner på landdistriktsområdet
- at Landsbyfællesskabet inviteres med til udvalgmødet den 4. maj 2022, hvor implementering af landdistriktspolitikken, prioritering af initiativerne og forslag til kriterier og udmøntning af puljerne på landdistriktsområdet drøftes
- at sagen fremsendes til orientering til Klima-, Miljø- og Planudvalget med baggrund i landdistriktspolitikens fokus på bl.a. bæredygtighed og mobilitet.

Bilag

Landdistriktspolitik vedtaget 29092021

Forslag til ændrede vedtægter for ny dialogpartner i Skanderborg kommune

Punkt 84: Samarbejdsforum vedr. arkæologisk indsats og klimasikring i Alken Enge

19.03.17-A00-1-18

Sagsfremstilling

Administrationen har modtaget en henvendelse om kommunens fortsatte repræsentation i samarbejdsforum om den arkæologiske indsats og klimainsats i Alken Enge og Illerup Ådal.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at henvendelsen drøftes.

Beslutning

Byrådet har den 26. januar 2022 udpeget Christina Bottke, Andreas Tang-Brock, Tommas Leth og Birte M. Andersen til følgegruppen for projekt Illerup Ådal. Den nævnte henvendelse vedrører et administrativt samarbejdsforum med grundejerne ved Mossø.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at der ikke er politisk repræsentation i samarbejdsforaet med grundejerne ved Mossø.

Punkt 85: Kvalificering af handleplan for fastholdelse og rekruttering

00.15.00-A21-10-21

Resume

Økonomi- og Erhvervsudvalget arbejder aktuelt politikformulerende med et forslag til en handleplan for fastholdelse og rekruttering. Arbejdet med handleplanen refererer til et af strategisporene i personalepolitikken og er bestilt af Byrådet med spor 7 i Budget 2022-2025.

Udvalget skal med dette punkt kvalificere det forslag til "Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022", som Økonomi- og Erhvervsudvalget arbejder med.

Sagsfremstilling

Skanderborg Kommune oplever på flere opgaveområder stigende problemer med at rekruttere medarbejdere. På den baggrund vedtog Økonomiudvalget den 25. august 2021, at der skal formuleres en strategi for rekruttering og fastholdelse som et nyt spor i Personalepolitikken - herunder, at der udarbejdes en handleplan for arbejdet med rekruttering og fastholdelse af medarbejdere på de kommunale velfærdsområder.

Efterfølgende fulgte Byrådet op på dette i forbindelse med vedtagelsen af Budget 2022-2025. Her indgår et Spor 7: Rekruttering og fastholdelse, hvor det præciseres, at en analyse af udfordringen skal prioriteres i foråret 2022 med henblik på, at der hurtigt kan udarbejdes en samlet strategi for fastholdelse og rekruttering samt en konkret handleplan på baggrund heraf. Byrådet afsætter samtidig 3 mio. kr. til handleplanens initiativer over de næste tre år.

Kommissorium samt procesplan for arbejdet med Handleplan for rekruttering og fastholdelse 2022 blev vedtaget af Økonomiudvalget den 18. november 2021.

Heraf fremgår det, at der skal udarbejdes nedenstående delelementer som en del af handleplanen:

- Analyse af de primære udfordringer med rekruttering og fastholdelse på tværs af Skanderborg Kommune
- Involverende proces med relevante interessenter
- Udpegning af temaer
- Udpegning og prioritering af indsatser
- Økonomisk beregning på indsatserne.

Analysen indbefatter for det første, at der er lavet en opgørelse af de mange idéer, initiativer og indsatser, der allerede arbejdes med såvel nationalt som i Skanderborg Kommune. Opgørelse findes i bilag 1, "Oversigt over igangsatte indsatser centralt, på fagområde og lokalt".

Dernæst er der – som et led i udarbejdelsen af forslaget til "Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022" - gennemført flere forskellige analyser af data. Analyserne belyser problemstillingen på kort, mellem og lang sigt – primært på de 2 store velfærdsområder; 'Børn og Unge' samt 'Sundhed, Omsorg og Handicap'. Resultaterne af analyserne indgår som grundlag for forslaget til handleplanen, og fremgår derudover af bilag 2; "Datagrundlag for Sundhed, Omsorg og Handicap samt Børn og Unge" og bilag 3; "Datagrundlag".

Endelig har der været afholdt involverende dialoger med henholdsvis hovedMED-udvalget på seminar i november 2021 samt alle lederne i Skanderborg Kommune på det årlige ledertræf den 11. januar 2022. Resultatet af dialogprocesserne

danner grundlag for det aktuelle forslag til handleplanen og er herudover fastholdt i bilag 4; "Idekatalog til fremtidige indsatser for at styrke rekruttering og fastholdelse".

Forslag til Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022 er opbygget over følgende fem temaer for at sikre et bredt men også konkret fokus:

- Rekruttering
- God modtagelse på den nye arbejdsplads
- Branding af Skanderborg Kommune som arbejdsplads
- Styrkelse af rekrutteringsgrundlaget
- Fastholdelse af ansatte.

På baggrund af analyserne og dialogen om de aktuelle udfordringer og om mulige handlinger i arbejdet med de fem temaer kan det konstateres, at de identificerede problemstillinger er kendetegnet ved at spænde meget bredt både over tid og i forhold til de forskellige kommunale opgaveområder. Forslag til "Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022" skal derfor betragtes som forslag til de første skridt i relation til at møde de udfordringer, som de forskellige problemstillinger vil give over de kommende år.

Forslaget er således et bud på, hvordan Skanderborg Kommune på helt kort sigt bedst kan imødegå de aktuelle udfordringer. Men samtidig er det klart, at handleplanen må og skal være et dynamisk værktøj, som man vender tilbage til i de kommende år med henblik på at iværksætte yderligere indsatser. Der vil være brug for, at temaerne løbende sættes på dagsorden og understøttes med valide data for at sikre, at der igangsættes centrale, fagområdespecifikke og lokale indsatser, der vil understøtte nuværende og kommende udfordringer.

Samtidig gælder det naturligvis også, at forslaget til de første indsatser tager afsæt i og bygger oven på de mange idéer, initiativer og indsatser, der allerede arbejdes med såvel nationalt som i Skanderborg Kommune. Bilag 1 "Oversigt over igangsatte indsatser centralt, på fagområde og lokalt" viser en oversigt over allerede igangsatte indsatser centralt, på fagområderne og lokalt.

Med dette udgangspunkt peger forslag til "Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022" på følgende tre prioriterede indsatser i 2022-23:

- Strategisk håndtering af sygefravær
- God modtagelse af nye kollegaer
- Styrket rekrutteringsgrundlag.

Derudover peges der på to yderligere handlinger:

- Indkøb/udvikling af systemer, der kan sikre et mere kvalificeret datagrundlag at handle ud fra
- Etablering af en 3-årig projektansættelse, der skal understøtte implementering af indsatserne på de arbejdspladser, hvor udfordringen med fastholdelse og rekruttering aktuelt er størst.

Økonomi- og Erhvervsudvalget behandlede forslag til handleplan på det ordinære møde den 23. marts 2022. Her vedtog de, at fagudvalgene anmodes om at drøfte forslaget med henblik på at give en indstilling om yderligere indsatser på kort

og længere sigt. Indstillingerne fra fagudvalgene skal videre danne grundlag for drøftelse af handlingsplanen ved et temamøde i Byrådet.

Det aktuelle forslag til "Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022" samt understøttende bilag er vedhæftet dagsorden.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Byrådssekretariatet og HR indstiller,

- at forslag til "Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022" drøftes med henblik på at give indstilling om yderligere indsatser på henholdsvis kort og lang sigt.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tage forslaget til "Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022" til efterretning.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Forslag til Handleplan for fastholdelse og rekruttering 2022

Bilag 1. Oversigt over igangsatte indsatser centralt, på fagområde og lokalt

Bilag 2. Datagrundlag for Sundhed, Omsorg og Handicap samt Børn og Unge

Bilag 3. Datagrundlag

Bilag 4. Idekatalog til fremtidige indsatser for at styrke rekruttering og fastholdelse

Punkt 86: Meddelelser

00.01.00-A00-81-21

Sagsfremstilling

Der orienteres om følgende:

- Emner for studietur for udvalget
- Orientering om ukrainske flygtninge i forhold til udvalgets område
- Naturmødet i Hirtshals
- Afklaring på stillede spørgsmål om methanol til biler.

Beslutning

Der blev orienteret om følgende:

- Emner for studietur for udvalget
- Orientering om ukrainske flygtninge i forhold til udvalgets område
- Naturmødet i Hirtshals
- Afklaring på stillede spørgsmål om methanol til biler.

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tage orienteringen til efterretning
- at der rundsendes forslag til datoer for studietur i september
- at der optages en sag på et kommende møde om evaluering af trafikikkerhedsprojekt ved Stilling Skole
- at der optages en sag på et kommende møde om politikkontrol på spildevandsplan m.v., med særlig fokus på prioritering af separatkloakering.

Punkt 87: Evt.

00.01.00-A00-81-21

Beslutning

Der var ingen emner under "evt."

Punkt 88: Underskriftsark; Godkendelse af beslutningsprotokol

00.01.00-A00-81-21

Sagsfremstilling

Beslutningsprotokollen føres under møderne, og det forudsættes, at beslutningerne afstemmes undervejs i mødet - det kan f.eks. ske ved oplæsning af det protokollerede.

Beslutningsprotokollen godkendes og underskrives ved afslutning af mødet af de tilstedeværende udvalgsmedlemmer. Det sker digitalt ved at anvende knappen "godkendelse" øverst til venstre i First Agenda.

Bemærk, at godkendelse ikke kan fortrydes.

Beslutning

Udvalgsmedlemmerne underskrev protokollen digitalt undervejs.